

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Kartal Nagyközség Önkormányzata

2019-2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	57
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	65
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	78
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	80
1. A HEP IT részletei	80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	80
A beavatkozások megvalósítói	81
Jövőképünk.....	81
Az intézkedési területek részletes kifejtése	82
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	92
3. Megvalósítás.....	95
A megvalósítás előkészítése	95
A megvalósítás folyamata	95
Monitoring és visszacsatolás	97
Nyilvánosság	97
Érvényesülés, módosítás.....	99
4. Elfogadás módja és dátuma	100

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kartal Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kartal nevének eredete ótörök szóra vezethető vissza, jelentése magyarul sas. Címerünkben az aranyszínű sas alatt, a pajzstükör alsó harmadában a község földrajzi fekvésére utaló, dombságot jelképező hullámos sáv zöld színű. A fölötté levő kék mező az eget jelképezi. A sas mellkasán levő háromszögletű pajzs nyolcszor vágott, négy vörös és négy ezüst sávból áll, mely utalás a magyar címer hasonló ábrázolására és egyúttal a magyar nemzethez való tartozásra.

A 10. században a Kurszán-Kartal nemzetség központja volt a terület. Ennek a nemzetségnek a neve őrződött meg mindmáig Kartal község nevében. Első középkori okleveles említése 1263-ból való. Akkoriban Kurthol néven említik a falut. A 13. században a tatárok feldúlták a falut, de lakosai visszatelepültek. A török megszállás első évtizedeiben lakott hely maradt a község. A tizenöt éves háború idején elnéptelenedett és pusztá maradt egészen a 18. század végéig. Gróf Grassalkovich Antal 1784-től Pest, Heves és Nógrád vármegyei települések lakóival újratelepítette a széles határú pusztát. Grassalkovich ideje alatt magtárak, gazdasági épületek, vendégfogadó, tiszti lakások és kunyhók épültek, házhelyeket mértek ki. A 19. század első felére már három majorság épült ki. 1848-ban a birtokot báró Schossberger Henrik vásárolta meg, aki jelentős mezőgazdasági nagyüzemet létesített. A jobb teherszállítás érdekében keskeny nyomtávú vasútvonallal kötötték össze gazdaságuk központját az aszódi vasútállomással. Befolyással volt a település fejlődésére br. Podmaniczky Géza is, aki az akkori kiskartali birtokán csillagvizsgálót létesített, 35000 kötetes könyvtárat létesített. A lakosság és a lakóházak száma a 19. században gyorsan gyarapodott. A lakosság 88 %-a mezőgazdaságból élt. Az I. világháború után, az alapvetően mezőgazdasággal foglalkozó faluban jelentős volt a munkanélküliség. 1925 és 1930

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

között a születéshez viszonyított természetes szaporulat átlagosan évi 47,4 % volt. Ez maga után vonta egy új iskola létesítését. Ebben az időszakban fejlődésnek indult a település. A II. világháború pontot tesz a fejlődés végére. Súlyos károkat szenvedett a falu. A Schossberger uradalom helyén a Gödöllői Agrártudományi Egyetem tangazdaságát építették ki. Sokan a helyi termelőségvetkezében találtak munkát, ahol a földművelés és állattenyésztés mellett ipari melléküzemágakat is működtettek.

Sokan a környékbeli nagyobb településeken és főleg Budapesten napi és heti ingázóként dolgoztak. A község infrastrukturális szempontból fejlődésnek indult, a kedvező feltételek népességnövekedést eredményeztek 1960 és 1964 között. A 70-es, 80-as években is jellemző maradt a magas gyermekszületési arány okozta népességszaporodás. Folyamatosan javult a közművesítés aránya. 1980 és 1990 között tovább javultak a komfort ellátottsági arányok. A rendszerváltás után is folytatódott a fejlődés. A község teljes hosszában, Aszódig kerékpárutat létesítettek. Minden belterületi út aszfaltburkolatot kapott. A gáz programba Kartal is bekapcsolódott. Modernizálták a telefonhálózatot.

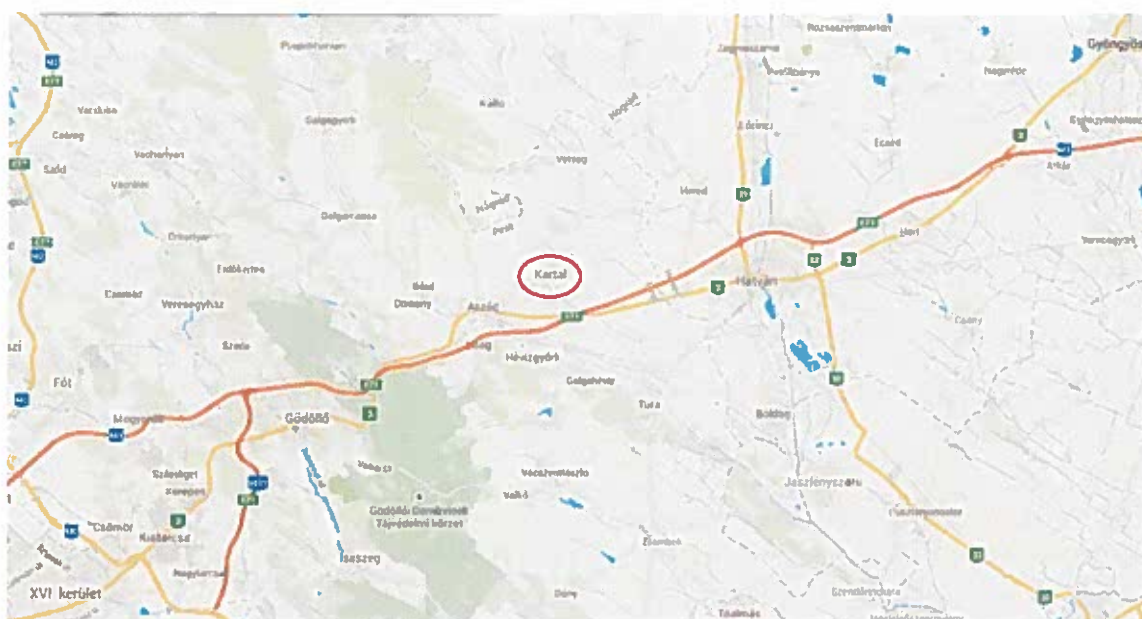
A település központi részén elhelyezkedő egykori tó helyére üzletsor épült. Renoválták a középületeket. Több szobrot és emlékművet állítottak a községben. Új ravatalozó épült, a település temetőjét felújították. Jelentős mértékű fejlesztések történtek a településen: szennyvízcsatorna hálózat kiépítése a település 100 %-án, 6 lakásos szociális bérlakás építése, 3. óvoda ujjá építése, Rákóczi utcai óvoda tetőtér beépítése, alsó tagozatos iskola felújítása /ablakcsere, hőszigetelés, burkolatok cseréje/. „Mária” iskola felújítása, felső tagozatos iskola felújítása, bővítése. 2007. évben megépült az 500 férőhelyes kartali sportcsarnok. Az elmúlt években megvalósult Európai Unió projektje: óvoda, iskola akadálymentesítése, polgármesteri hivatal felújítása, szabadtéri színpad építése, új bölcsőde építése passzív ház közeli energiatakarékos formában.

Jelenlegi beruházások a településen: ebben az évben fejeződik be a Könyves Kálmán Általános Iskolában napelemes rendszer telepítése. 180 db energiatakarékos lámpatest csere történt a településen. Folyamatban van a Polgármesteri Hivatalba történő új számítógépek beszerzése. Pályázat értékelését követően megkezdődik a központi óvoda alsó része nyílászáróinak cseréje, a központi fűtés korszerűsítése valamint külső hőszigetelése.

Jövőbeli tervek: a nem megfelelően működő szennyvíztisztító telep helyett új építése. A pályázat pozitív elbírálásban részesült. A jövőben várhatóan megkezdődnek a munkálatok.

Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása, kiépítése.

További tervek a várható pályázatok és önerő függvényében alakulnak, mivel az önkormányzatnak csak a működésre van elég pénze.

Kartal Pest Megye keleti határán fekszik. Közigazgatási határát Hatvan, Kálló, Verseg, Aszód, Kerekharaszt, Hévízgyörk, Galgahévíz községek alkotják. Nógrád és Heves megyékkel határos. Legközelebbi városok: Gödöllő, Dunakeszi, Hatvan, valamivel távolabbi: Vác, Pásztó, Gyöngyös, valamint Budapestnek az M3-as bevezető szakasza.

Budapest, valamint az előbbieken említett települések kedvező elérése különösen fontos, hiszen mind a munkahelyek, mind az ott található intézmények tekintetében meghatározó jelentőségűek. Az ország minden irányából jól megközelíthető a település. Helyben a munkalehetőség eléggé korlátozott, ezért jelentős az ingázók aránya. Községben nagyobb gyár, üzem nem működik. A fővárosba és a városokba bejáró diákokra és dolgozókra tekintettel a buszjáratok sűrűn közlekednek. Az ingázók szállításában fontos szerepet játszanak a térség nagyvállalatai által üzemeltetett különjáratok is, melyek saját munkavállalóik közlekedését biztosítják. Vasúti közlekedés a szomszédos Aszód városból érhető el. Vasúthálózata által biztosított a közlekedés Budapest-Miskolc vasúti fővonalon, illetve Galgamácsán keresztül Vác és Balassagyarmat felé.

A település 1 bölcsődével, 2 telephelyen működő óvodával, 2 telephelyen működő általános iskolával, 4 orvosi rendelővel, művelődési házzal, könyvtárral rendelkezik. Köznevelési intézményeink a környékbeli településekről is fogadnak gyermekeket.

A településen a háziorvosi, gyermekorvosi, valamint a fogorvosi ellátás biztosított. Az orvosi ügyelet hétköznapiakon délután 16 órától másnap reggel 8 óráig fogadja a sürgős ellátásra szoruló betegeket, melynek igénybevételére az Aszódon működő központi ügyeleten van lehetőség.

A lakosok számára a szakorvosi ellátás Aszódon, a fekvőbeteg ellátás Kistarcsán, Hatvanban biztosított. Községben a védőnők kettő körzetben látják el a gyermekeket.

A vallás gyakorlására mind a Római Katolikus Egyház templomában mind a Baptista imaházban lehetőség van.

Településünk képekben:

Bölcsőde

Templom

Óvoda

Sportcsarnok

Általános iskola alsó tagozat

Baptista imaház

Polgármesteri hivatal

Általános iskola felső tagozat

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	5617	bázis év
2013	5622	100,1%
2014	5616	99,9%
2015	5606	99,8%
2016	5655	100,9%
2017	5650	99,9%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Lakónépesség alatt az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma értendő.

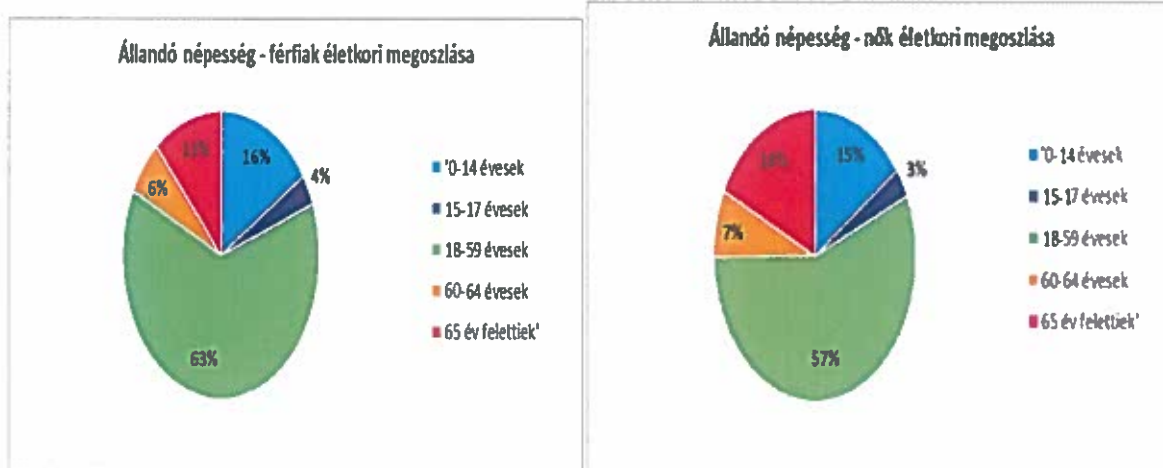
Településünk lakónépesség száma hullámozik. 2016. és 2017. évben növekedést mutat az előző évekhez képest.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	2 924	3 036	5 960	49,06%	50,94%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			191		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	461	459	920	7,73%	7,70%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	99	95	194	1,66%	1,59%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	1 848	1 718	3 566	31,01%	28,83%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	184	228	412	3,09%	3,83%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	332	536	868	5,57%	8,99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A grafikon mutatja, hogy minden korosztály esetében a férfiak többen vannak, mint a nők, kivéve a 60. év felettieket. A 65 év feletti nők száma 536 fő, férfiak száma 332 fő.

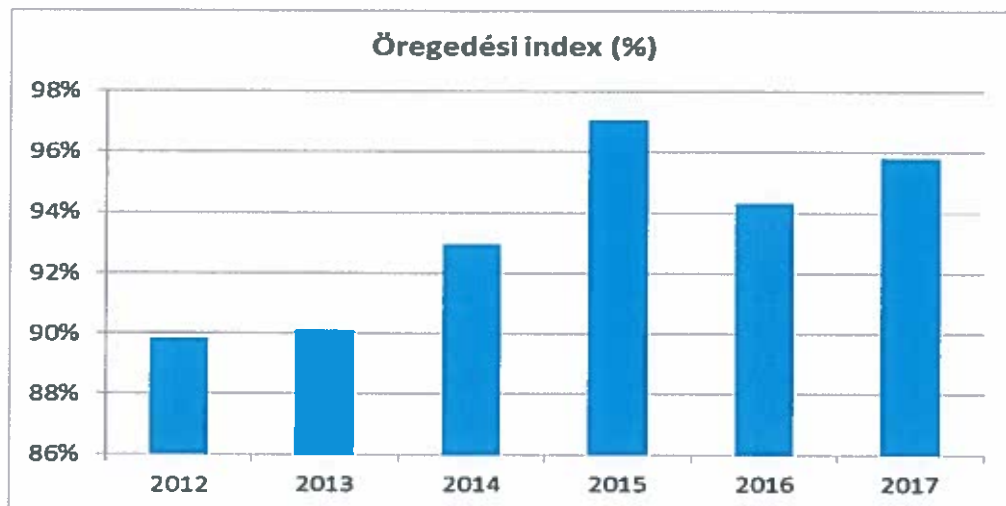

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	779	867	89,85%
2013	801	889	90,10%
2014	818	880	92,95%
2015	856	882	97,05%
2016	868	920	94,35%
2017	846	883	95,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti személyre hány fő 65 éven felüli személy jut. Ez az index megmutatja, hogy a település népességére mi a jellemző. Amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14. év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. A táblázat alapján megállapítható, hogy településünkön az öregedési index 100 alatt van. Ez azt jelenti, hogy Kartal fiatalodó szerkezetű település, mindezt figyelembe véve a gyerekek fokozottabb ellátására van szükség.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	78	95	-17	-2,9
2013	74	60	14	2,4
2014	97	94	3	0,51
2015	94	95	-1	-0,17
2016	193	118	75	12,58

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Fenti táblázat a település vonzerejét mutatja. Pozitív egyenleg esetén az odaköltözés, negatív esetén az elvándorlás a jellemző. 2012. és 2016. év között az egyenleg változó.

2013., 2014., és 2016. évben a településre történő bevándorlás volt a jellemző, míg 2012, 2015. évben már az elvándorlás figyelhető meg. Fontosnak tartjuk, hogy a település vonzerejét fenn tartsuk, a település lakóinak legyen miért maradniuk, valamint más településekkel szemben növekedjen Kartal vonzása.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	59	77	-18
2013	59	56	3
2014	62	62	0
2015	52	59	-7
2016	64	69	-5
2017	54	78	-24

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatot elemezve láthatjuk, hogy a halálozások száma szinte minden évben meghaladja a születések számát.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség biztosítása Kartal Nagyközség Önkormányzatának fontos célja és küldetése is. Az esélyegyenlőség mindenkit megillet nemtől, kortól, bőrszíntől, etnikai, nemzeti hovatartozásról, vallástól, családi állapottól függetlenül. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem csak követelmény, hanem az önkormányzat hosszú távú érdeke is. Szívesen élnek az emberek olyan településen, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetést, ahol érvényesül az egyenlő bánásmód elve, továbbá egyformán biztosított a hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Minden területen törekedni kell az egyenlő bánásmód elvének érvényesítésére, az esélyegyenlőség megteremtésére.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kartal település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- 2/2015. /III. 01./ települési támogatásról szóló rendelet meghatározza az önkormányzat által biztosított önkormányzati támogatások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.
- 7/1994. /VI. 22./ rendelet az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletére vonatkozó egyes szabályairól rendelkezik. Tartalmazza a lakásbérlet szabályait. Összkomfortos lakás esetén 385 Ft/m²/hó, szociális helyzet alapján bérbe adott összkomfortos lakás esetén 190 Ft/m²/Ft a lakbér mértéke.
- 3/1999. /II. 13./ rendelet a közterületek használat engedélyezéséről, igénybevételéről rendelkezik, indokolt szociális helyzet esetén felmentést biztosít a fizetés alól.

- 10/2001. /XII. 01./ rendelet az önkormányzat közművelődési feladatairól, a helyi közművelődési tevékenység támogatásáról. E rendelet a település lakosságának művelődési és kulturális igényeinek figyelembevételével a helyi hagyományok alapján meghatározza a Képviselő Testület által támogatott közművelődési tevékenységek körét, ellátásának módját és feltételeit.
- 20/2004. /XII. 15./ személyes gondoskodást nyújtó alapellátásokról szóló rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás formáját, igénybevétel rendjét.
- 13/2012. /XII. 31./ bölcsődei gondozási díj megállapításáról: a rendelet a gyermekjóléti alapellátáson belül bölcsődei gondozásra egységes gondozási díjat állapít meg.
- 18/1996. /XII. 20./ a helyi adókról szóló rendelet meghatározza az önkormányzat illetékességi területén bevezetett helyi adókat, adómentességet biztosít az idős embereknek, valamint a négy vagy több gyermeket nevelő szülőknek.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program az alábbi dokumentumokkal, koncepciókkal kapcsolódik:

Költségvetési koncepció: a koncepció rendelkezik a szociális és gyermekjóléti ellátó rendszerről, valamint az oktatás, művelődés, sport mellékletében foglaltakkal kapcsolódik az esélyegyenlőségi programunkhoz.

Szociális szolgáltatástervezési koncepció: tartalmazza a szolgáltatások működtetési, fejlesztési feladatait, az együttműködés kereteit. Kitér az egyes ellátotti csoportok speciális ellátási formáira. Meghatározásra került a szociális szolgáltatásban érvényesítendő elvek és értékek, továbbá célterületek, célcsoportok kijelölése a szociális szolgáltatások fejlesztésében.

Közüoktatási esélyegyenlőségi program: a program célja, hogy biztosítsa a településen az egyenlő bánásmód elvének érvényesülését, az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségét,

Településfejlesztési Koncepció és Településrendezési Terv

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az aszódi Kistérségi Gondozási Központ /2170 Aszód, Petőfi u. 13./ keretében látja el az önkormányzat a szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási feladatokat. Biztosítja településünkön a házi segítségnyújtást, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálatot, továbbá nappali ellátást biztosító idősek klubját.

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását –szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. 1 gondozónő látja el az idős embereket.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Nappali ellátást nyújtó intézmény az Idősek Klubja. Az idősellátás nappali formája jelenleg Aszódon működik két telephellyel. 2007-januárjától a szomszédos településekről is igénybe vehetik az idős emberek a szolgáltatást, mely a következő:

- a) Az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt.
- b) A helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervező csoportoknak,
- c) Biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. /VI. 5./ EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert /TEIR/ jelöli meg.

A helyzetelemzés alapján szolgáló statisztika adatokat a TEIR adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Az adatszolgáltatásban az intézmények is segítséget nyújtottak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, hanem a hétköznapi élet jelensége is. Mélyszegénységről akkor beszélünk, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30 százaléka a 0-17 éves korosztályhoz tartozik, valamint a falusi lakókörnyezet /a szegények több mint fele községekben él/.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli hiányban mutatkozik meg. Mind ezek mellett a jövedelmi és vagyoni helyzet mutatja meg legfőképpen. A mélyszegénységben élők többségénél a leszakadás tartóssá válik. A mélyszegénységben élők jövedelmét nagy részben a pénzbeli juttatások biztosítják. Utóbbi időben egyre több lakásban szünteti meg a szolgáltató közműtartozás miatt a szolgáltatást. Az alacsony jövedelmű családokat lakásfenntartási támogatással támogatjuk. A támogatás szolgáltató felé történő elutalása biztosítja azt, hogy egyéb célra ne tudja elkölteni kérelmező az összeget.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint									
Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	2159	2049	4 208	100,75	4,7%	73,75	3,6%	175	4,1%
2013	2152	2037	4 189	108,5	5,0%	89	4,4%	198	4,7%
2014	2156	2039	4 195	85,75	4,0%	81,5	4,0%	167	4,0%
2015	2127	2025	4 152	75,25	3,5%	73,5	3,6%	149	3,6%
2016	2131	2041	4 172	63	3,0%	67,5	3,3%	131	3,1%
2017	2 127	2 027	4 154	48,25	2,3%	64,25	3,2%	113	2,7%

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a 15-64 év közötti lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott állás keresők száma. A vizsgált időszakban jelentősen csökkent a nyilvántartott állás keresők száma. 2012. évben a 15-64 év közötti lakónépesség 4,1 %-a volt állás kereső. 2017. évben 2,7 %-ra csökkent a nyilvántartott állás keresők száma. 2017. évben a férfiakhoz viszonyítva sokkal több állás kereső nő volt.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		178	198	167	149	131	95
20 év alatti (TS 1002)	Fő	4	8,25	1,5	2,5	2	1,5
	%	2,3%	4,2%	0,9%	1,7%	1,5%	1,6%
20-24 év (TS 1003)	Fő	29	32,25	23,5	20,5	16	7,25
	%	16,3%	16,3%	14,1%	13,8%	12,3%	7,7%
25-29 év (TS 1004)	Fő	16,75	19	17,25	19,5	17,75	13,5
	%	9,4%	9,6%	10,3%	13,1%	13,6%	14,2%
30-34 év (TS 1005)	Fő	19,25	17	15,5	8,5	12	7,5
	%	10,8%	8,6%	9,3%	5,7%	9,2%	7,9%
35-39 év (TS 1006)	Fő	17,75	15,75	15	19,5	16,75	12,5
	%	10,0%	8,0%	9,0%	13,1%	12,8%	13,2%
40-44 év (TS 1007)	Fő	18,75	21,25	14,5	8,75	11	8
	%	10,6%	10,8%	8,7%	5,9%	8,4%	8,4%
45-49 év (TS 1008)	Fő	23	23,75	19,5	16,75	11	10
	%	13,0%	12,0%	11,7%	11,3%	8,4%	10,6%
50-54 év (TS 1009)	Fő	24,75	30,5	27	17,25	13,25	8,75
	%	13,9%	15,4%	16,1%	11,6%	10,2%	9,2%
55-59 év (TS 1010)	Fő	20,75	23,75	19,25	14,25	11,5	9
	%	11,7%	12,0%	11,5%	9,6%	8,8%	9,5%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	3,5	6	14,25	21,25	19,25	16,75
	%	2,0%	3,0%	8,5%	14,3%	14,8%	17,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. A nyilvántartott állás keresők száma csökkenést mutat minden korosztálynál, kivéve az 59 év felettieket. Megállapítható, hogy az 59 év felettiek esetében 2 %-ról 17,7 %-ra emelkedett a munkanélküliek száma.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott állás keresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	13,61	44	25	69	63,8%	36,2%
2013	16,84	35	36	71	49,3%	50,7%
2014	22,92	36	33	69	52,2%	47,8%
2015	26,55	36	36	72	50,0%	50,0%
2016	29,64	21	31	52	40,4%	59,6%
2017	28,22	19	28	47	40,4%	59,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek.

Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. A nyilvántartott munkanélküliek 28,22 %-a tartós munkanélküli. 2012. évhez képest férfiak esetében 23,4 %-kal csökkent, míg a nők esetében 23,4 %-kal emelkedett azoknak a száma, akik hosszabb ideig munkanélküliként vannak nyilvántartva.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	514	460	974	7	1,4%	12	2,6%	19	2,0%
2013	516	455	971	12	2,3%	14	3,1%	26	2,7%
2014	518	443	961	7	1,4%	8	1,8%	15	1,6%
2015	510	436	946	6	1,2%	6	1,4%	12	1,3%
2016	491	439	930	6	1,2%	4	0,9%	10	1,1%
2017	484	430	914	0	0,0%	4	0,9%	4	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat szerint a 18-29 éves nők száma 30 fővel, a férfiak száma 30 fővel csökkent 2012 és 2017 között. A nyilvántartott pályakezdő álláskereső nők száma 4-re, a férfiak száma 0-ra csökkent le. 2013. évben volt a legmagasabb a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	Nő (TS 1602)	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	90,5%	79,1%	9,5%	20,9%
2011	97,9%	90,5%	2,1%	9,5%

2001. évhez képest jelentősen csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 év felettiek száma. Mindkét időszakban megfigyelhető, hogy sokkal több a nő, aki nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	175	5,5	3,2%	53,25	30,5%	115,75	66,3%
2013	198	7	3,5%	68,75	34,8%	121,75	61,6%
2014	167	8	4,8%	54,5	32,6%	104,75	62,6%
2015	149	4,5	3,0%	51	34,3%	93,25	62,7%
2016	131	4,75	3,6%	46	35,2%	79,75	61,1%
2017	113	5,75	5,1%	36,5	32,4%	70,25	62,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva magas azoknak a száma, akik 8 általánosnál alacsonyabb, vagy csak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. Az iskolai végzettséget és a foglalkoztatási arányokat tekintve azok, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, hátrányt szenvednek az elhelyezkedés területén. Ez rugalmatlanná teszi a foglalkoztatási lehetőségek kereteit, a magas szintű technikai fejlesztések csökkentik az alacsony végzettségűek elhelyezkedési esélyeit, nincs speciális tudás a kezükben, könnyen helyettesíthetők egy-egy munkafolyamatban.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. A közfoglalkoztatás célja, hogy a munkanélküli sikeresen visszakerüljön a munkaerő-piacra. A közfoglalkoztató munkáltató támogatást vehet igénybe annak érdekében, hogy ideiglenes munkalehetőséget biztosítson azok számára, akiknek az önálló álláskeresőse hosszú ideig eredménytelen.

A közfoglalkoztatottak száma folyamatosan csökken. Az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyeket foglalkoztatja. A foglalkoztatás formája hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás, napi 8 órás munkaidő, és egy évre szól. Leginkább a szakképesítést nem igénylő, kiegészítő, segédmunkás munkakörben foglalkoztatja az önkormányzat e személyeket. Egy részük közterületek tisztántartásában vesz részt. /buszmegállók, terek, játszóterek, kerékpárutak./

Az önkormányzat figyelembe veszi az intézményekben jelentkező munkaerő igényeket, és ez alapján az iskola konyhájában, óvodában, könyvtárban, művelődési házban, hivatalban alkalmazza többségében a közfoglalkoztatottakat.

Az intézmények munkájában a nők vesznek részt leginkább. Szabadság vagy betegség miatt tartósan távollévő takarítónők helyettesítését végzik. Az iskola, óvoda konyhájában kisegítő konyhai munkát végeznek. Hivatal, bölcsőde, művelődési ház, könyvtár takarítói munkakörben alkalmazza az önkormányzat a közfoglalkoztatottakat. A szociális étkeztetés keretén belül is segítséget nyújtanak az ebéd kiszállításában. A helyi Kisbíró újság és a helyi levelek postázásában segítenek. A közfoglalkoztatottak feladata az önkormányzati utak kátyúzása, vízelvezető árkok iszaptalanítása, bedőlt árkok rendbe tétele. Elkorhadt fák kiszedését és felvágását, ezt követően a szociálisan rászorultak részére történő kiszállítását is elvégzik. Közterületeken, tereken, játszótéren, kerékpárúton, önkormányzati kertben és az önkormányzat tulajdonában lévő telkek, külterületek fűnyírása és parlagfű mentesítése is feladatuk. Részt vesznek az ünnepségek előkészítésében: nemzeti ünnep, családi nap, szüreti felvonulás, október 23. karácsony.

A közfoglalkoztatással biztosítani tudjuk településünk köztisztaságát, illetve költség megtakarítást tudunk elérni a postai költségeknél és a karbantartási munkák terén, mivel ezekre a munkálatokra nem kell vállalkozókat bevonni tetemes összegekért, emellett erősítjük a munkavégzés, munkába állás szükségességét, fontosságát, támogatjuk az önálló életvitelt.

A településen nem élnek nagy számban roma lakosok. A közfoglalkoztatásban 2 fő roma nő vesz részt.

Közfoglalkoztatás keretében végezhető tevékenységek:

- a Kftv.-ben meghatározott feladat, továbbá törvény által előírt állami feladat, vagy
- a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy
- a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat,
- a helyi vagy azon túlmutató közösségi – így különösen –
- egészségmegőrzési,
- szociális
- nevelési, oktatási
- kulturális, kulturális örökség megóvása, műemlékvédelmi,
- természet- környezet- és állatvédelmi,
- gyermek- és ifjúságvédelmi, sport,
- közrend és közlekedésbiztonsági,
- ár- és belvízvédelmi célú,
- közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez
- kapcsolódó szükségletek kielégítését szolgáló feladat, vagy
- a Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását elősegítő feladat.

További feltétel, hogy a felsorolt feladatok kizárólag akkor láthatók el közfoglalkoztatás keretében, ha a feladat ellátására törvény nem ír elő közalkalmazotti, közszolgálati vagy kormányzati szolgálati jogviszonyt.

A közfoglalkoztatást megelőzően a munkába állók orvosi alkalmassági vizsgálaton, valamint munkavédelmi oktatáson vesznek részt. A közfoglalkoztatottak gyakran hosszú ideig kiesnek a munkából, gyakorlatuk az adott tevékenységre nem mindig van, egészségi állapotuk is változó lehet. A munkáltatónak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkafeltételeket meg kell teremtenie.

Közfoglalkoztatásban végzett tevékenység nem lehet nyereségérdekelt, piac- és profitorientált.

A közfoglalkoztatási jogviszony a közfoglalkoztató és közfoglalkoztatott által kötött közfoglalkoztatási szerződéssel jön létre, amelyet írásba kell foglalni.

Közfoglalkoztatási jogviszonyra a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi. I. törvény rendelkezéseit a Kftv.-ben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. Közfoglalkoztatási jogviszony legfontosabb sajátosságai a következők:

- . csak határozott időre (legfeljebb 12 hónap) létesíthető.
- . a jogviszony tartamát naptárilag vagy más alkalmas módon meg kell határozni (közfoglalkoztatási szerződésben),
- . próbaidő nem köthető ki,
- . a rendes munkaidő időtartama napi 8 óra lehet,
- . a közfoglalkoztatott közfoglalkoztatási bérre (81.530 forint) vagy – középfokú iskolai végzettséget és szakképesítést igénylő munkakör betöltése esetén, ha rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges végzettséggel és szakképesítéssel – közfoglalkoztatási garantált bérre (106.555 Ft) jogosult,
- . a munkavezető külön jogszabályban meghatározott közfoglalkoztatási bérre (89.705 Ft) vagy – középfokú iskolai végzettséget és szakképesítést igénylő munkakör betöltése esetén, ha rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges végzettséggel és szakképesítéssel – közfoglalkoztatási garantált bérre (117.245 Ft) jogosult, közfoglalkoztatási jogviszonyban történő foglalkoztatás esetén,
- . az állásidőre a közfoglalkoztatott külön jogszabályban meghatározott bérezésre (1160 Ft /nap) jogosult,
- . a szabadság mértéke közfoglalkoztatási jogviszonyban naptári évenként 20 munkanap,
- . a szabadság tartamára a közfoglalkoztatottat közfoglalkoztatási bér, illetve közfoglalkoztatási garantált bér illeti meg,
- . a betegszabadsága tartamára a közfoglalkoztatottat a közfoglalkoztatási bér, illetve a közfoglalkoztatási garantált bér 70 %-a illeti meg,
- . fizetés nélküli szabadságot köteles engedélyezni a közfoglalkoztató, ha a közfoglalkoztatott a közfoglalkoztatási jogviszony időtartama alatt olyan munkáltatónál, aki nem lehet közfoglalkoztató, legalább 3 nap, legfeljebb 90 nap időtartamú határozott idejű munkaviszonyt létesít, ha a közfoglalkoztató a munkavégzéshez kapcsolódóan a képzés lehetőségét is biztosítja,
- . várandóssága idejére egészségi állapotának megfelelő munkakört kell felajánlani a közfoglalkoztatott számára, ha a munkaköri alkalmasságára vonatkozó orvosi vélemény alapján a munkakörében nem foglalkoztatható,
- . foglalkoztathatósági szakvéleményezést kell kérni a közfoglalkoztatás megkezdése előtt, amely azt határozza meg, hogy a munkavállaló mely foglalkozási korlátozás mellett folytathat kereső tevékenységet,
- . önkormányzati közfoglalkoztatás esetén a munkaügyi központ, más közfoglalkoztatás esetében a közfoglalkoztató kezdeményezi a foglalkoztathatósági szakvéleményezést,
- . a foglalkoztathatósági szakvélemény kiállításától számított egy évig érvényes, és több foglalkoztatónál felhasználható.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási – és nyugellátásra (táppénz, nyugdíj):

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a közfoglalkoztatottak többsége hosszú idő óta foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek, és vállalják a közfoglalkoztatást, de munkahelyet nem létesítenek.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja a közlekedés szempontjából igen kedvező. A közlekedési lehetőség megoldott a munkahelyek és az iskolák megközelítése tekintetében. Legközelebbi centrum Aszód autóval 10 perc, autóbusszal 15 perc alatt elérhető. 30-40 perc alatt több város is megközelíthető a településről: Gödöllő, Hatvan, Pásztó, Gyöngyös, Vác. Fővárosba autóbusszal 1 óra a menetidő. A VOLÁNBUSZ Zrt. sűrű járatokkal biztosítja Budapestre, valamint a környező településekre a járatokat. Sajnos Hatvan felé a busz közlekedés csak átszállással oldható meg. Nagy segítséget jelentene, ha közvetlen járatot indítana a VOLÁNBUSZ Zrt. Hatvanba.

Vasúthálózatot átszállással, Aszódra lehet megközelíteni. Az Aszódi kistérség vasúthálózatát a Budapest-Miskolc kétvágányú villamosított vasúti fővonal, illetve az abból kiágazó, Galgamácsán keresztül Vác és Balassagyarmat irányába kapcsolatot teremtő vonal alkotja.

Az ingázók szállításában fontos szerepet játszanak a térség nagyvállalatai által működtetett különjáratok is, melyek saját munkavállalóik utaztatását biztosítják.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen működik az álláskereső klub, melyet a családsegítő szolgálat biztosít.

A település több város vonzáskörzetében helyezkedik el. A kedvező helyzet miatt számos képzés, továbbképzés lehetősége adott.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkanélküliek a Munkaügyi Központ által szervezett képzéseken vehetnek részt. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására irányul.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nincsen arra vonatkozó adat, hogy a települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben milyen arányban foglalkoztat mélyszegénységben élőket és romákat, csak a közfoglalkoztatottak száma adott ebben a tekintetben.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található.

A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.²

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazzák, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőital nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltatott roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni.” ... „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”³

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A települési önkormányzat törekszik arra, hogy sem foglalkoztatásban sem a közfoglalkoztatásban ne érje diszkrimináció a munkavállalókat, az egyenlő bánásmód követelményét semmilyen módon ne sértjük meg. Foglalkoztatással kapcsolatos diszkriminációról nincsen tudomásunk a településen, hivatalos panasz nem érkezett sem az önkormányzathoz, sem az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz a kartali önkormányzati intézmények foglalkoztatási politikájával kapcsolatban. Jogszabály egyes álláshelyek betöltése előtt pályázat kiírását teszi kötelezővé.

² http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

³ Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/diszkriminacioafoglalk.htm>

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális biztonság megteremtése érdekében a társadalmi egyenlőtlenség mérséklésére a szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben rögzítésre kerültek azok az ellátási formák, amelyeket a szociálisan rászoruló állampolgárok számára biztosítani szükséges.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint ezen törvények végrehajtására hozott kormányrendeletek és a Képviselő Testület 2/2015. /III. 1./ számú önkormányzati rendelete határozza meg a pénzbeli és természetben nyújtható ellátások körét. A támogatások mértéke az igénylő családok egy főre eső jövedelmétől függ.

A szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben biztosított ellátásokon kívül önkormányzatunk saját költségvetésének terhére egyéb ellátási formákat is bevezetett, melyeket évek óta saját költségvetésének keretére biztosít, pl: ápolási díj méltányosságból, rászorultsági étkezési támogatás.

Mind a pénzbeli, mind a természetbeni támogatások megállapításánál a háztartás egy főre jutó jövedelmének nagysága a meghatározó. A pénzbeli és természetbeni ellátások járhatnak rendszeres, illetve eseti jelleggel. A segélyezési rendszerben kiemelt szerep jut

- az időskorúak, egyedülállók, valamint krízishelyzetbe került családok anyagi ellehetetlenülésének megakadályozására,
- a túlzott lakásterhek enyhítésére,
- az egészségi állapot teljes leromlásának megakadályozására, valamint
- eseti krízishelyzet kezelésére.

Az elmúlt években lezajlott társadalmi és gazdasági folyamatok hatására a lakosság egyes rétegeinek életkörülményeiben, szociális helyzetében és egészségi állapotában jelentős változások következtek be. Tapasztalataink alapján, egyre nagyobb számban növekszik azoknak a személyeknek a száma, akikről a társadalomnak valamilyen formában gondoskodni kell. E jelenségek következtében az ellátások iránti igények is számottevőek. A jelenlegi pénzbeli és természetbeni ellátórendszer fenntartása és lehetőség szerint továbbfejlesztése szükséges a rászoruló állampolgárok segítése érdekében.

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, később a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő (bérpótló) juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre a következő lehetőségei vannak: nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult az a személy, aki közfoglalkoztatásban neki fel nem róható okból nem vesz részt, és táppénzben vagy távolléti díjban vagy keresetpótló juttatásban nem részesül. A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 %-a, 22.800,- Ft.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	4 208	3,5	0,1%
2013	4 189	6	0,1%
2014	4 195	14,25	0,3%
2015	4 152	21,25	0,5%
2016	4 172	19,25	0,5%
2017	4 154	16,75	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési segélyben részesülők száma 2017-ben az előző évekhez képest nagy arányban csökkent.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	175	32,5	18,6%
2013	198	17,5	8,9%
2014	167	20	12,0%
2015	149	21,25	14,3%
2016	131	18,5	14,2%
2017	113	23.25	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott állás keresők száma a 2014-es évtől csökkent. Az álláskeresési járadékra jogosultak száma is csökkenést mutat 2012.évhez képest.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	7		0,17%	51	29,23%
2013	8		0,19%	67	33,92%
2014	10		0,24%	40	23,92%
2015	10	6	0,24%	31	20,84%
2016		6	0,00%	38	29,12%
2017		8	0,00%	27	24,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma folyamatosan csökken.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 26. §

(1) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a 8. § -ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket

- a) közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,
- b) hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

(2) A használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon.

(3) A lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.

Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program Kartal nagyközség társadalmi esélyegyenlőségének előmozdítását kívánja elősegíteni.

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve alapján külön figyelmet kell fordítani az első fejezetben kiemelt 5 fő esélyegyenlőségi csoportra.

Továbbá jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés és terv célul tűzi ki a 2003-évi CXXV egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján, az egyes részterületeken, mint foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés a társadalmi esélyegyenlőség meglétének vizsgálatát, illetve amely területeken szükséges, ott a társadalmi esélyegyenlőség javítását.

Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány								
Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakás célú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	1912	6	15	0	6	1	0	0
2013	1912	6	15	0	6	1	0	0
2014	1911	6	15	0	6	1	0	0
2015	1912	6	15	0	6	1	0	0
2016	1919	6	15	0	6	1	0	0
2017	1 923	6	15	0	6	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kartalon az összes lakásállomány 2017-ben 1923 lakás, a településen lévő lakások száma az elmúlt években folyamatosan nőtt, ezek mind újépítésű, összkomfortos, kertes házak. A családi házakat a már itt lakók, másrészt a beköltözők építették.

a) bérlakás-állomány

A bérlakás állomány az elmúlt években nem változott, 15 darab bérlakással rendelkezik az önkormányzat. A A bérlakás állomány a település több részén helyezkedik el, mindegyik legalább komfortos, de többnyire összkomfortosak. Minden bérlakás teljes közművesített belterületen található.

b) szociális lakhatás

6 darab szociális lakás található Kartalon. Az igénybevétel feltételei: a jövedelmi viszony, az egy vagy több gyermek nevelése, valamint kartali lakosnak kell lennie a pályázónak.

A szociális lakások komfortosak vagy összkomfortosak, összközművesítettek, belterületen találhatóak. A lakások nagysága 60-100 nm, kisebb kerttel, udvarral. A lakásokat bérlők közül néhány lakás használnak van bérleti díj és rezszi elmaradása. A bérlők többsége határozatlan idejű szerződéssel bérlő a lakásokat.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok nincsenek a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma		
Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	99	0
2013	107	0
2014	105	0
2015	109	0
2016	71	0
2017	64	0
Forrás: TelR, KSH Tstar		

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Települési támogatásról szóló rendeletünk szerint lakhatási települési támogatásra jogosult az a személy, akinek családjában az egy fogyasztási egységre jutó havi nettó jövedelem nem éri el a 71.250,- Ft-ot. A településen lakhatási támogatásban részesülők száma az elmúlt két évben csökkent. Adósságcsökkentési támogatás nincs Kartalon.

f) eladósodottság

Az eladósodottság sajnos jelen van a településen. Sokaknak van különböző közműtartozása, valamint a lakáshitelt fizetni nem tudók száma is megnövekedett. Jellemző a településen lakókra, hogy próbálják szorult helyzetüket minél tovább titokban tartani és már csak végső esetben kérnek segítséget. Próbálják önerőből megoldani az anyagi nehézségeiket. Az önkormányzat a közműtartozók részére a védendő fogyasztói státuszról ad ki hatósági bizonyítványt, így is segítve a részletfizetés, vagy fizetési halasztás igénylését a szolgáltatótól. Hatósági bizonyítvány abból a szempontból védi a fogyasztót, hogy a szolgáltatónak nincs mérlegelési lehetősége az említett részletfizetés és fizetési halasztásról. Sajnos további nem fizetés esetén a szolgáltatás kikapcsolásától nem véd.

Egyre többen ajánlják fel az ingatlanukat a Nemzeti Eszközkezelő részére, amennyiben nem tudják fizetni a lakáshitelüket és nincs más lehetőségük arra, hogy fedél maradjon a fejük felett. Az önkormányzat hatósági bizonyítványban igazolja, hogy a lakásban lakó lakhatási támogatásban, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül. A lakások tulajdonjoga így a Nemzeti Eszközkezelőre száll, de egy megfizethető bérleti díj fejében, továbbra is a saját otthonukban maradhatnak a hitelesek.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen egy tanya található, ahol földműveléssel, gazdálkodással foglalkozó vállalkozó lakik a családjával.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

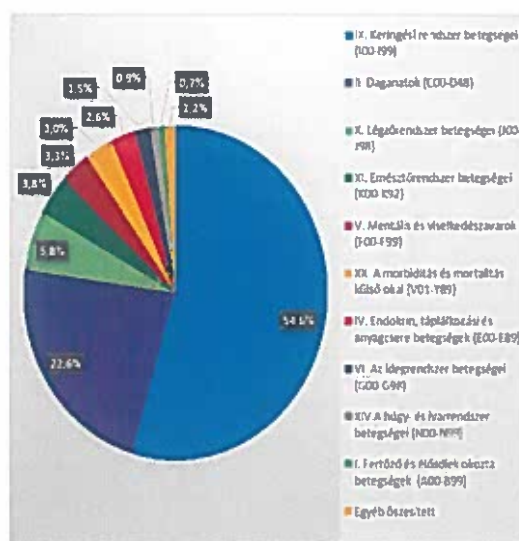
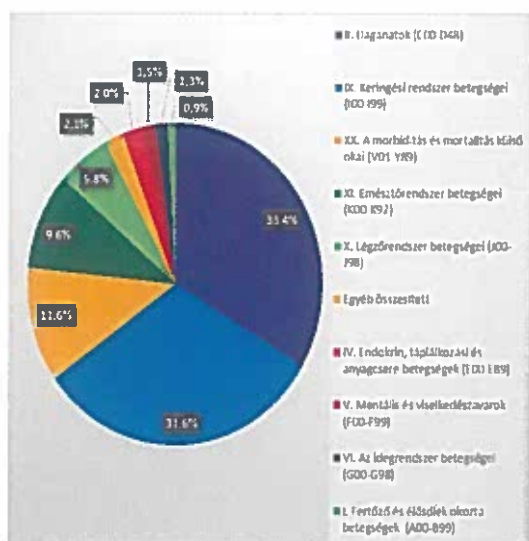
Telep, szegregátum nem található Kartal területén.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az életminőség nem állapot, hanem folyamat, melyet nem megőrizni, hanem kiteljesedésében támogatni szükséges. Az egyéni stratégia azt jelenti, hogy az egyén saját egészségét védi az egészséges táplálkozással, a dohányzás mellőzésével, a környezetének megóvásával. Az egyénre alapozott tervezési stratégia hatása közvetlen és preventív szemléletű, viszont nem segít, ha kicsi az emberi hajlandóság a változtatásra. Az is előfordulhat, hogy bevett egyéni viselkedési minták közösségi szinten környezet, természet, egészség ellenesek (dohányzás, alkohol, szemetelés). A közösségi stratégiai megközelítés a közösség mintaadóinak bevonásával kívánja közvetetten befolyásolni a folyamatot. Ez utóbbi folyamat az együttműködésre épít, tartós eredményeket biztosít, a közösség egészét érinti, meglevő viselkedési mintákat érint, választható viselkedési mintákat hoz létre. Az egyén számára csekély hasznót kínál, kevésbé motiválja az egyes embert. Rövidtávon koordinációs nehézséget okozhat, mert nem a meglevő intézményrendszerre épít, hanem az együttműködésre. Ez azonban biztosítja, hogy a különféle kezdeményezések fenntarthatóak legyenek. A két stratégiát nem lehet mereven elválasztani, a helyi egészségterv kidolgozásakor el kell döntenie, melyik az optimális stratégia az adottságok figyelembe vételével.

A Környezetvédelmi mintaterület kistérségi tanulmány (2001) leszögezi, hogy az általános és nemzetközi gyakorlat az egészségi állapot teljes körű jellemzésére a halálozási adatokat értékeli ki. A halálozási adatok csak bizonyos késéssel jelzik egy bizonyos egészségügyi probléma, betegség típus megjelenését, előfordulását. Emellett a végső halálok nem ad felvilágosítást az esetleges egyéb jelentős szervi elváltozásokról.

A nők és férfiak összes halálozásának ok szerinti megoszlása Magyarországon 2015

A legjelentősebb halálok hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján a keringési rendszer betegségei, és a daganatos megbetegedések.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2012	0	2	1
2013	0	2	1
2014	0	2	1
2015	0	2	1
2016	0	2	1
2017	0	2	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kartal területén az egészségügyi alapellátásokhoz hozzáférés megoldottnak mondható. 2 háziorvos, egy gyermekorvos és egy fogorvos végzi az alapellátást. A rendelési időn kívül és hétvégén orvosi ügyelet Aszódon működik. Kartalon a védőnői feladatokat 2 fő látja el. Az iskola-egészségügyi feladatokat a gyermekorvos és a védőnők látják el. Szakellátás Aszódon működik, kórházi ellátást a település lakói Kistarcsán és Hatvanban vehetnek igénybe.

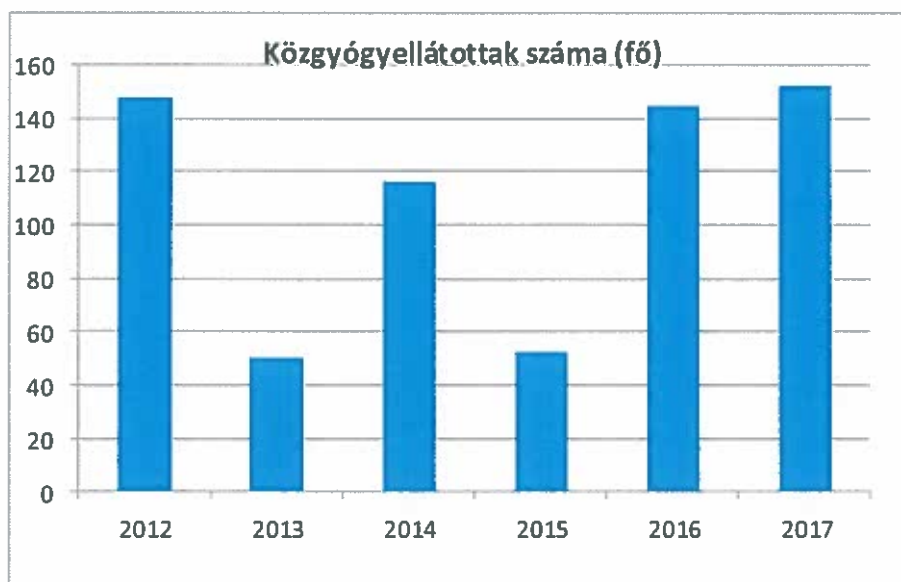
A Járási Hivatal közgyógyellátási igazolványt, ápolási díjat biztosít az arra rászorulóknak.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Közgyógyellátási igazolványt alanyi jogon és normatív alapon lehet igényelni.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	148
2013	50
2014	116
2015	52
2016	145
2017	152

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2017-ben volt a legmagasabb.

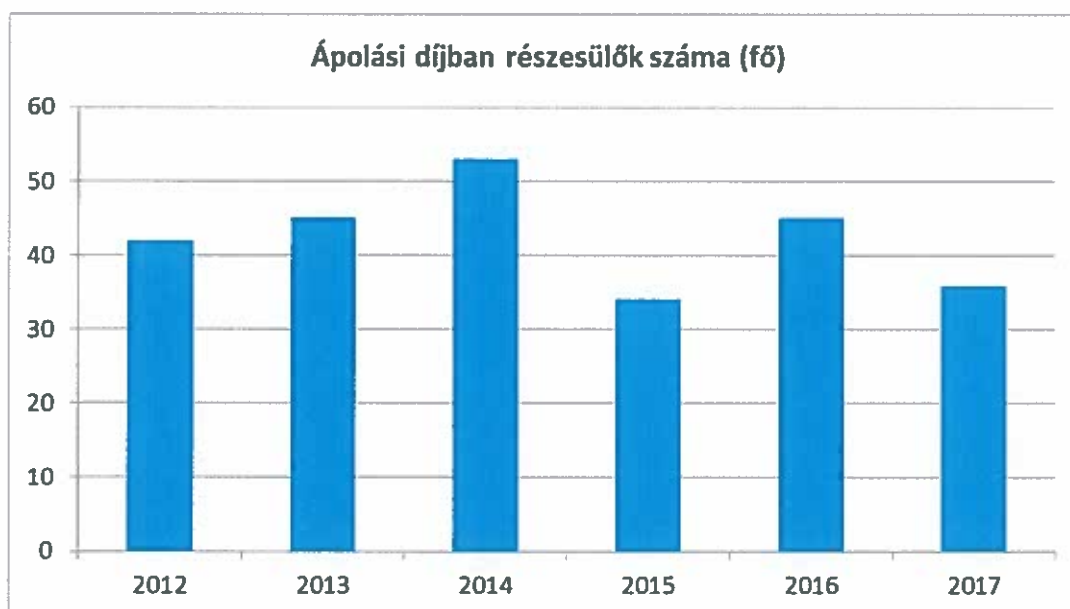
Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 8:1 § (1) 2. pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti személy otthoni gondozását, ápolását végzi. Az alanyi jogon járó ápolási díjat a Járási Hivatal bírálja el.

Fentiekén túl az önkormányzat rendelete értelmében tartósan beteg hozzátartozó gondozására nyújtott települési támogatásra jogosult a hozzátartozó [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pont], ha állandó és tartós gondozásra szoruló tartósan beteg 18 év feletti személy ápolását, gondozását végzi és a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, egyedülálló esetén a 200 %-át.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	18	24	42
2013	21	24	45
2014	23	30	53
2015	19	15	34
2016	21	24	45
2017	22	14	36

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díjban részesülők száma hullámzó képet mutat. A 2012. évihez képest 4 fővel nőtt az alanyi jogon ápolási díjban részesülők száma, míg a méltányosságból megállapított ápolási díjban részesülők száma 10 fővel csökkent.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Helyben nincsenek szűrőprogramok, a Kistarcsai Kórházban rendszeresen szerveznek mammográfiai vizsgálatot, méhnyakrák szűrést pedig Aszódon végeznek előzetesen megbeszélt időpontban.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő-rehabilitációs ellátáshoz Hatvanban, Kistarcsán és Budapesten férnek hozzá a településen lakók.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Ezzel a módszerrel csökkennek a kiadások (pl. nincs szállítási költség). Önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordít az egészségtudatos étkeztetésre, a megfelelő mennyiségű és minőségű zöldségek és gyümölcsök használatára az ételek elkészítésében. Az Önkormányzat saját konyhát működtet. Fontos szempont a közétkeztetés megvalósulásában a változatos és egészséges ételek kínálata. Problémát jelent a megszorodó diétás és a különféle étel intoleranciás gyerekek-felnőttek száma, akik részére nem tudunk megfelelő étkezést biztosítani. Nincs olyan megfelelő szakember a településen, aki az ő étrendjüket a szükségleteknek megfelelően alakítaná ki, azt sem tudjuk, hogy az általunk fenntartott konyha el tudná-e látni a módosult feladatot.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Kartal Önkormányzata, az általa működtetett közoktatási intézményekben és az általa támogatott sportszervezetekben, az egészségmegőrzés érdekében, hosszú távon a sporttevékenységek középpontjába a gyermek és ifjúsági sportot kívánja helyezni. Ezen belül a teljesítő képes tudást adó, mérhető, ellenőrizhető, jól szervezett, megfelelően motivált tanórai és tanórán kívüli testnevelést, a mindennapos testedzést, a szabadidősport megvalósítását, valamint az eredményes egyesületi munkát és a céltudatos utánpótlás-nevelést támogatja a sportolási feltételek megteremtésével és fokozatos javításával, és finanszírozási rendszerével.

Az ifjúsági sport támogatására jött létre a Kartal Ifjúságáért Alapítvány.

A Kovács László Sportcsarnok különféle sportprogramoknak ad helyet. Szerveznek itt karate bemutatót, szkander bajnokságot, kézilabda, floorball, meccseket, gyermek labdarúgó tornát, teremgyeplabda mérkőzést, divat és sporttáncok bemutatóját, sporttábort. Úszási lehetőség Aszódon, valamint Hatvanban a Markovics Kálmán uszodában van.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kartal községben a gyermekjóléti szolgáltatás a Kistérségi Gondozási Központon keresztül történik. A Kistérségi Gondozási Központ Aszódon működik. Aszód közigazgatási területén, valamint az Aszód kistérség – Aszód, Iklad, Domony, Kartal, Verseg, Bag, Hévízgyörk, Galgahévíz, Tura, Vácszentlászló Zsámbok ellátási területen teljesíti az alábbi szociális feladatokat:

- házi segítségnyújtás,

- családsegítés,
- gyermekjóléti szolgáltatás,
- idősek nappali ellátása.

A szociális étkeztetés feladatait az Önkormányzat látja el a saját konyhájáról.

Az idősek nappali ellátása Aszódon működik, a településről jelenleg egy fő veszi igénybe. Az itt lakó idős emberek nem szívesen mennek el a szomszéd településre. Helyben szívesebben igényelnék az idősek nappali ellátását, mivel a „szomszédal, utcabelivel, rokonnal, baráttal, ismerőssel” kellemesen el lehet tölteni a napokat.

A szolgáltatások a következők:

- napi 3x-i étkezés biztosítása,
- szabadidős programok szervezése,
- egészségügyi ellátáshoz, szakellátáshoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás,
- speciális önszerveződő csoportok támogatása

Házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását szükségleteinek megfelelően lakásán biztosítja.

Az ellátottak köre: idős korúak, pszichiátriai- szenvedély betegek, fogyatékkal élők, egészségi állapotuk miatt ellátásra szorulók.

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy – a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló – személyi gondozást kell nyújtani.

Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését.

A házi segítségnyújtás szolgáltatást éves szinten 7 fő veszi igénybe.

A családokat egy családgondozó látja el.

2016. január 1-től családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan - egy szervezeti keretben működtethető. Települési önkormányzat feladatköre az általános segítő feladatok biztosítása – család és gyermekjóléti szolgálat működtetése. Járásszékhely önkormányzat feladatkörébe kerül a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenység, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása – család és gyermekjóléti központ működtetése. Család és gyermekjóléti központnak az a járásszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik. A család- és gyermekjóléti központon belül a feladatmegosztás a központ és a szolgálat feladatait ellátó önálló szakmai egységek között áll fenn. Család és gyermekjóléti szolgálat feladatai négy tárgykör köré csoportosíthatók:

- a) tájékoztatás nyújtás
- b) szociális segítőmunka,

c)szolgáltatások, ellátások közvetítése

d)adminisztrációs tevékenységi kör

Tájékoztatási feladatai körében:

a)szociális és egyéb információs adatokat gyűjt, és tájékoztatja

b)a szülőt, illetve vagy gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,

c)a válsághelyzetben levő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,

d)a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről,

e)az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkövetése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az utánkövetést végző szervezet felkeresését.

f)az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését

g)a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadást nyújt,

Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében:

a)folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,

b)a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködika területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,

c)a válsághelyzetben levő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban,

d)segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.

Hivatalos ügyek intézése körében:

a)segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,

b)tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről,

c)a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít,

d)a gyámhivatal felkérésére -tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről,

e)A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család-és gyermekjóléti központ értesítése mellett közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából

a)olyan szabadidős és közösségi, közösségfejlesztő programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévőszülőnek aránytalan nehézséget okozna,

- b)kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél a szabadidős programok megszervezését,
- c)a köznevelési intézmények számára programtervet készít KHSZK ellátási területére, határidő: február 1.,
- d)írásban tájékoztatja az önismereti, konfliktuskezelő, kommunikációs, egészségfejlesztési, drogrevenüciós programjairól az intézmények vezetőit,
- e)szakmai műhelymunka keretében a Járás területén működő más szolgáltatók számára szakmai segítséget nyújt,
- f)szociális és mentálhigiénés problémával küzdő egyének számára közösségfejlesztő programokat szervez.

Észlelő és jelzőrendszer működtetése körében:

- a)figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- b)a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban–krízishelyzet esetén utólagosan – történőteljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- c)tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- d)fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- e)a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- f)az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a zárt adatkezelés kötelezettségét,
- g)a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- h)esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít
- i)éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- j)a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A Gyermekjóléti Szolgálat mindenekelőtt azon tevékenykedik, hogy a gyermekek a fejlődésükhöz szükséges egészséges környezetben nevelkedhessenek, és családjukban nőhessenek fel. A településen hatékony észlelő és jelzőrendszert működtet a szolgálat, amely lehetővé teszi a gyerekeket veszélyeztető okok feltárását. A Gyermekjóléti szolgálat fő feladatai közé tartozik szabadidős programok, kirándulások szervezése gyermekek, fiatalok számára, nyári szociális gyermekétkeztetés lebonyolítása.

A családsegítő szolgálat segítséget nyújt azoknak az embereknek, akik:

- válsághelyzetben vannak,
- szociális, életvezetési, mentális tanácsadásra tartanak igényt, mert
- pályakezdő vagy tartós munkanélküliek,
- adósság terhekkel küzdenek,
- lakhatási problémáik vannak,

- fogyatékkal élnek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, akik betegségük miatt életvezetési akadályokba ütköznek.

A családgondozó:

- szociális és mentálhigiénés tanácsadást nyújt,
- segíti a családokat a család konfliktusainak megoldásában,
- elősegíti a humán jellegű civil kezdeményezéseket,
- segíti a speciális támogató és önszerveződő csoportok létrejöttét és működését.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- c) a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- d) a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- f) a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- g) a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) pont *ad*) alpontja szerinti készenléti szolgálatot az (1) bekezdés szerinti személyek számára,
- h) a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők után követését biztosító eszményes feladatokat.

Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat – keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés előzőekben felsorolt feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetésre az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértésére, tudomásunk szerint nem került sor településünkön.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nincsenek ilyen jellegű szolgáltatások a településen.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jó. A civil szervezetek feladatok átvállalásával segítik az önkormányzatot. Az önkormányzat pedig anyagi forrást biztosít számukra a működésükhöz. A Kristályházban minden korosztály megtalálja a szabadidő eltöltését biztosító programot. Több állandó foglalkozás is működik (pl. FIT-KID, musical kurzusok,), helyet adnak képzőművészeti kiállításoknak, szaktáboroknak is. Kialakulóban van egy zenés gyermek és ifjúsági színház is. Rendezvényeken, kistérségen belül más településeken is szerepelnek a csoportok. A Művelődési Ház- Könyvtár nyáron a gyermekek részére kézműves tábort, olvasótábort szervezett. A Gyűszűkör egész évben tartott foglalkozásokat a gyerekeknek.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nem jellemzőek az etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A gyerekek nyári táboroztatására rendszeresen érkeznek adományok. 2013. évben 2 héten keresztül táborozott 80 gyermek a kartali plébánia udvarán lévő MINDENKI PARKJÁBAN. A tábor étkeztetését hívek adományából oldották meg. Rengeteg zöldséggel, gyümölccsel, egyéb élelmiszerrel segítették a gyermekek változatos, egészséges étkeztetését. A tábor lebonyolításában pedagógusok, fiatalok, óvoda konyha dolgozói és karitás tagok vettek részt.

Kartali karitás tagjai a karácsonyi ünnepek előtt élelmiszer csomagot osztottak szét a szociálisan rászorult családok részére. Cipős doboz, ajándék akciót szerveztek húsvét és karácsony alkalmából.

A helyi Vöröskereszt is nyújt támogatást. Ruhaadományokat és élelmiszer csomagot osztanak szét a szociálisan rászorultak részére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Kartalon nincs roma nemzetiségi önkormányzat. A romák száma igen alacsony a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Lakossági adósságállomány fennállása	Életvezetési tanácsadás, egyedi segítségnyújtás
59. év felettiek esetében emelkedett a munkanélküliek száma	Álláskeresési tanácsadás

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A települési szociális ellátórendszer különböző támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében. Mindez a veszélyeztetettség megelőzését is szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, sport és közművelődési intézményeken keresztül valósul meg. A preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben jelen van.

Kartal településen az elmúlt öt év állandó népességének, ezen belül a 0-18 éves korosztály számának alakulása:

2013. évben 5.879 fő	1.161 gyermek
2014. évben 5.893 fő	1.162 gyermek
2015. évben 5.890 fő	1.149 gyermek
2016. évben 5.950 fő	1.167 gyermek
2017. évben 5.937 fő	1.155 gyermek

A 0-18 éves korosztály létszámának alakulása csökkenést mutat a 2013. évhez képest. A gyermek lakosság az állandó népesség 19,5 %-a.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2012	5	50
2013	6	53
2014	5	59
2015	0	63
2016	4	18
2017	1	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a védelembe vétel kezdeményezése a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
 - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - a) az otthont nyújtó ellátás,
 - b) az utógondozói ellátás,
 - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a védelembe vétel,
 - b) a családbafogadás,
 - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - d) az átmeneti nevelésbe vétel,
 - e) a tartós nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,
- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetési kedvezmények, a gyermekvédelmi törvényben meghatározott pénzbeli támogatásnak, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg

1) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 140 %-át (41.325.-Ft)

- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

- ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel az egyéb feltételeknek

2) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 130 %-át (38.475.-Ft) az 1) pont alá nem tartozó esetekben.

A törvény differenciáltan állapítja meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeit, elismerve és támogatva a gyermeket egyedülállóként gondozó családoknak, valamint a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket gondozó szülőknek az átlagostól eltérő élethelyzetét, ezáltal tehát biztosítható, hogy a rászorult gyermekek természetbeni támogatása továbbra is biztosított legyen és ne essenek ki a gyermekvédelem védőhálójából.

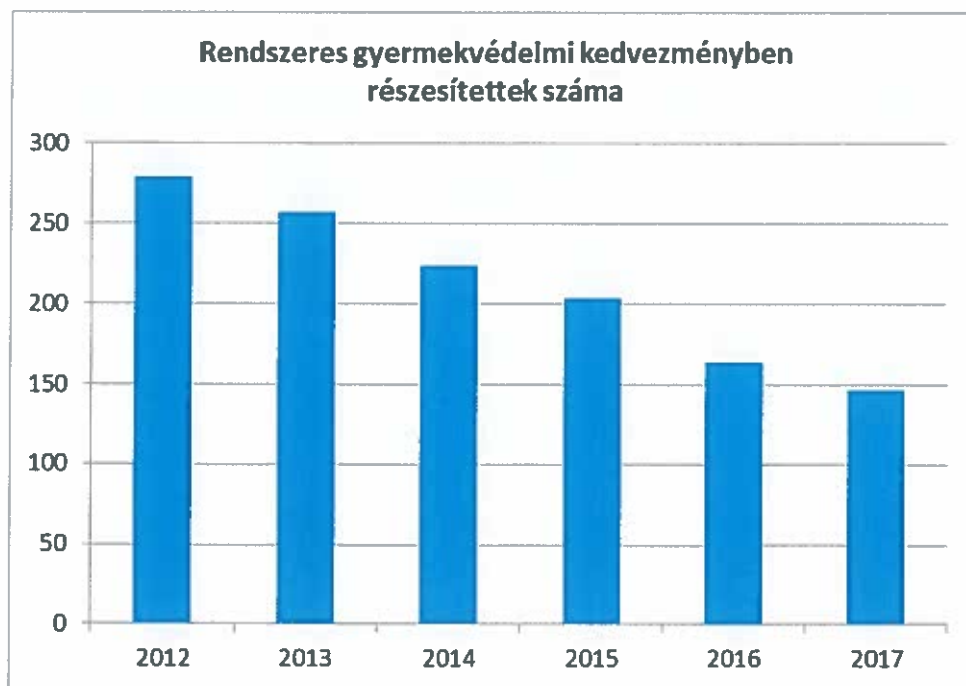
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság nem jár rendszeres pénzbeli támogatással, így az önkormányzatnak ezzel kapcsolatosan nincs pénzügyi kiadása.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága augusztus 1-jén fennáll, augusztus hónapban, illetve november 1-jén fennáll, november hónapban pénzbeli támogatást nyújt.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2012	279
2013	257
2014	223,5
2015	203,5
2016	163,5
2017	146

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma folyamatosan csökken évről-évre. Ez a munkanélküliség csökkenésének is köszönhető. A másik ok valószínűleg az lehet, hogy a nyugdíjminimum összegének emelése hosszú évek óta nem történt meg, e miatt a jogosultság határát jelentő egy főre eső jövedelem meghatározása nagyon alacsony.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendeletünk értelmében eseti, vagy havi rendszerességgel nyújtott rendkívüli települési támogatás állapítható meg különösen azoknak a személynek, akik

- (a) betegséghez,
 - (b) a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához,
 - (c) iskoláztatáshoz,
 - (d) a gyermek fogadásának előkészítéséhez,
 - (e) a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához,
 - (f) a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez,
 - (g) gyermek hátrányos helyzete miatti anyagi segítséghez,
 - (h) rendszeres pénzellátásának folyósításáig,
 - (i) keresőképtelenség esetén a táppénz folyósításáig,
 - (j) hosszan tartó, ismétlődő kórházi kezelésekhöz
 - (k) eseti gyógyszerköltség megvételéhez
- kapcsolódó kiadások miatt anyagi segítségre szorulnak.

A gyermekétkeztetés térítési díj céljából megállapított rendkívüli települési támogatás mértéke a szülő által fizetendő térítési díj 50 %-a és 100 %-a között lehet. Támogatás a kérelem benyújtása hónapjának 1. napjától legfeljebb az adott tanítási év, óvodai vagy bölcsődei étkeztetés esetén az adott nevelési év végéig állapítható meg.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012						
2013	47	155	54		5	30
2014	29	126	46		5	43
2015	67	113	47		2	62
2016	115	97	49		0	11
2017	170	95	55		0	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

2015. évtől kezdődően jelentősen emelkedett az ingyenes étkezésben résztvevő óvodások száma. A növekedést befolyásolja, hogy 2015. szeptember 1-től nem kell fizetni a bölcsődei és óvodai étkezésért, akinek a családjában az egy főre eső jövedelem nem haladja meg a nettó minimálbér 130 százalékát. A jogosultság megállapításához a szülők nyilatkoznak arról, hogy mennyi az egy főre eső jövedelmük.

Ezzel szemben évről évre csökkent az ingyenes étkezésben résztvevők száma az iskola 1-8-évfolyamán. Ez a csökkenés összefüggésben van azzal, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is csökkenést mutat.

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.

A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságot – kérelemre – annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző megállapította, és

b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdje az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába.

Az óvodáztatási támogatásra kevés család volt jogosult.

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításával kapcsolatos rendelkezés 2015. évben hatályon kívül lett helyezve.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodás nincsen a településen. Magyar állampolgársággal nem rendelkezik három iskolás gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek léte a településen nem jellemző.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

2013. szeptember 1-től hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előzőekben felsorolt a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden évben megküldi az illetékes kormányhivatal részére.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelemben vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma		
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	2	441
2013	2	432
2014	2	419
2015	2	421
2016	2	424
2017	2	430

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön a kettő védőnői álláshely be van töltve. Az egyik körzetben dolgozó védőnő csak körzeti védőnői munkát végez. Másik védőnő egy kisebb körzet mellett végzi az iskolavédőnői teendőket.

Védőnői munka lényege a prevenció, ezt a tevékenységet a tanácsadóban és a családlátogatások alkalmával végzi: terhes gondozás, nővédelem, csecsemő és gyermekgondozás. Iskola védőnői munka keretén belül a kötelező szűrővizsgálatok, védőoltások és egészségnevelő tevékenységet látják el. Hetente 2 alkalommal van csecsemő és terhes tanácsadás. Folyamatos a kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal, és a jelzőrendszer tagjaival.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	24182	9161	40	1
2013	0	24801	9988	59	1
2014	0	24400	9922	74	1
2015	0	23857	10534	79	1
2016	0	23523	9825	84	1
2017	0	22974	9770	98	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön nincsen betöltetlen háziorvosi, gyermekorvosi praxis. A felnőtt háziorvos által ellátott esetek száma 2012. évhez képest csökkent.

A szakellátáshoz való hozzájutás biztosított az Aszódi Szakorvosi Rendelőintézetben, a Hatvani Albert Schweitzer Kórházban, valamint a Kistarcsai Flór Ferenc Kórházban.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

2012. január 1-től elvették a bölcsődéktől a korai fejlesztés lehetőségét. Ezt a feladatot a területi Pedagógiai Szakszolgálat, illetve a TKVSZRB által kijelölt intézmény látja el. Ettől függetlenül lehetőség van a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fogadására. Erre először 2013 szeptemberében került sor.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltáráshoz, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást – lehetőség szerint – a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

A bölcsődei ellátás a gyermekjóléti alapellátás része, amely a családban nevelkedő 0-3 éves korú gyermekek számára biztosítja a napközbeni ellátást, szakszerű gondozást, nevelést.

A bölcsődék működését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet határozza meg. ez utóbbiba, 10. sz. mellékletként beépült „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja”, valamint a 11. sz. mellékletben található egy jegyzék a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléseiről.

Kartalon Európai Unió forrásból valósult meg a 40 férőhelyes bölcsőde, mely 2012-ben kezdte meg működését. Néhány éve a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közé sorolták a bölcsődei ellátást. A fenntartó önkormányzat elkötelezett a kisgyermekes családok irányába, és ezzel is segítik a szülők munkaerőpiacra való visszatérését.

Napos bölcsődeként működik az intézmény. Jelenleg 48 fő kisgyermek ellátására van lehetőség.

A bölcsőde működési területe: országos.

A bölcsődébe a kisgyermekeket 20 hetes kortól 3 éves korig veszik fel. Az ellátásra elsősorban a munkát vállaló szülők gyermekei jogosultak, de orvosi javaslat és szociális indok alapján rászorult gyermekeket is fogadnak.

A gyermekek ellátása a családokkal szorosan együttműködve történik az alábbi feltételek megteremtésével:

- Kis létszámú (12-14 fős) csoportok, „saját” gondozónő rendszerrel.
- Szeretetteljes és szakszerű gondozás, nevelés.
- Korszerű, életkornak megfelelő táplálkozás, gondosan összeállított étrend, napi négyeszeri étkezés biztosítása (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna).
- Folyamatos és rugalmas, napirend, levegőzés.
- Rendszeres gyermekorvosi felügyelet.
- Jó minőségű játékeszközök, fejlesztő-játékok állnak rendelkezésre.
- Önálló, szabad játék, együttjátás a társakkal.
- Életkornak, fejlettségnek megfelelő tanulási lehetőségek, tapasztalatszerzés, a megismerő folyamatok fejlődése.
- A helyes szokások és viselkedési szabályok elsajátítása, a személyiség, a kreativitás kibontakozása.
- Jó szokások kialakítása
- Egészséges, biztonságos környezetben.

A felvétel feltételei:

- A gyermekkel közös háztartásban élő szülő, törvényes képviselő vagy gondozó hivatalosan igazolja, hogy munkaviszonyban áll.
- A gyermekkel közös háztartásban élő szülő, törvényes képviselő, a gyerek gondozása mellett legalább 4 órás munkaviszonyban áll, vagy a családban súlyos beteget, vagy fogyatékoszt ápol (igazolással).
- A gyermeket gondozó szülő oktatási intézmény hallgatója (iskolalátogatási igazolással).
- Különleges esetekben, az a gyermek vehető fel, akinek veszélyeztetettségét a gyermekjóléti szolgálat, orvos, védőnő, családgyógyász igazolja.

A bölcsődében dolgozó munkatársak létszáma, a törvényi kereteken belül a gyermeklétszámhoz igazodik. A gyermekek gondozását, nevelését 2-2 fő kisgyermeknevelő végzi. Három csoportban 6 fő gondozónő emelt szintű kisgyermeknevelő és gondozó végzettséggel rendelkezik. Jelenleg 8 településről látnak el kisgyermeket.

A bölcsődeorvos a törvényi előírás szerint, heti 4 órában látja el a bölcsőde orvosi teendőket.

A Játéksziget Bölcsőde nyitva tartása: 06.30-17.30-ig. A nyári szünet idejéről minden év március 15-ig kapnak tájékoztatást a szülők.

Az alapellátáson túl, 2018-ban is az időszakos gyermekfelügyelet lehetőségét kínáltuk a családoknak. 15 gyermek vonatkozásában kívánták azt igénybe venni. Nekik összesen 119 nap beszoktatást, 93 nap délelőtti ellátást, és 197 nap egész napos ellátást nyújtottunk. Közülük egy kisfiú óvodába ment, négy kisgyermek, a szülő munkába állása után bölcsődei ellátásba is felvételt nyert, illetve a többiek továbbra is időszakos ellátásban maradtak. Az időszakos gyermekfelügyeletet összesen 409 ellátási napon szolgáltattunk, naponta átlag (230 nappal számolva) 1,77 fő részvételével.

Hetente kétszer 2 órában, külön szobában játszócsoport is működik. Vezetője megbízással működteti. A játszócsoportunk nagy népszerűségnek örvend. Ezt is igénybe veszik a szomszédos településeken élők is, gyermekeikkel. 2018-ban csaknem 70 gyermeket hoztak el. Ez az előző évhez képest több. Az ide járó fiatal szülők, anyukák és apukák mellett a nagyszülők is szívesen ismerkednek egymással, jó kapcsolatok alakulnak közöttük a játszóházban. Örömmel tanulják meg az ölbéli játékokat, s tanulnak meg többféle kézműves technikát. Nagyobb ünnepek előtt, (pl. karácsony, húsvét) a „régii játszósok”, akik már óvodások, is visszatérnek egy-egy közös délutáni foglalkozásra.

Mind az időszakos gyermekfelügyeletet igénylőket, mint a játszócsoportba járókat rendszeresen meghívjuk és bevonjuk a bölcsőde által szervezett családi napokra, kirándulásra, meseszínházra, egyéb programokra.

Ezzel is segítjük a velünk kapcsolatban álló családokat a mentális feltöltődésben, tartalmas időtöltésbe, és nem utolsósorban népszerűsítjük a bölcsődei ellátást és közelebbi kapcsolatot építünk ki azokkal, akik szeretnének megismerni minket.

Sóterápia igénybevételére is lehetőséget biztosítunk a bölcsődések egészségmegőrzéséhez. Novembertől márciusig, a bölcsődei napirendbe építve, külön szolgáltató által, kedvezményesen vehetik igénybe a sószoza használatát gyermekeink.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási

feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás fő feladatai: hivatalos ügyek intézésének segítése, szabadidős programok szervezése, tanácsadás, a veszélyeztetettséget észlelő rendszer működtetése, a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés, családi konfliktusok megoldásának elősegítése.

A jelzőrendszer működik, fogadja a jelzéseket, ezt követően megteszi a szükséges intézkedéseket. Indokolt esetben hatósági intézkedést kezdeményez.

Szükség esetén esetkonferenciát hív össze, szakemberek részvételével.

Évente egy alkalommal gyermekvédelmi tanácskozást tart, ahol a településen működő gyermekvédelmi munkát megtárgyalják.

Szabadidős programok rendezésében vesz részt.

e) gyermekvédelem

A legfőbb gondot 2018-ben a problémátípusok szerint az anyagi valamint mentális problémák jelentették. Utána következtek a gyermeknevelési problémák, valamint nagy számban okozott gondot a gyermekek intézménybe való beilleszkedési nehézsége és a magatartási illetve teljesítményszavar is. Az egyik legnagyobb probléma az igazolatlan hiányzások magas száma, amely a közoktatási intézményekből érkező jelzések jelentős részét teszi ki. Sok esetben nem megfelelő a szülők életvitele, ami kihat a gyermekek életére. Befolyásoló tényezők ezek között a rendezetlen családi élet, rossz példamutatás a gyermekek számára, szülők konfliktus kezelése egymással gyermekek előtt, valamint a média, komputer játékok, rossz hatása a gyermekekre. Egyre nő a válások, együttélések (nem házasságban) és a külön költözések száma, amely a gyermekek szeméi elé egy egészségtelen családi példaképet állít. Hatalmas nagy a veszélyeztetettségi skála, amely a gyermekek életére rossz hatással lehet. A jövőben erre részletesebben ki fogunk térni.

Minden évben Szolgálatunk megrendezi a Galga menti Ifjúsági Napot, ami a tavalyi évben Turán került megrendezésre, 5 fővel vettünk részt rajta.

Minden évben szintén rendezünk egy nyári táborot Kartalon. Ezeket a táborokat ebben az évben is szeretnénk megvalósítani, és a legnagyobb hangsúlyt a prevencióra tenni.

A rászoruló családokat több esetben élelmiszer, bútor és ruhaadomány formájában is segítettük.

A család és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége 2018 évi adatai:

Gondozásba részesülő gyermekek száma: 26

Gondozásba részesülő felnőttek száma: 27

Gondozásba részesülők családjainak száma: 23

A jelzőrendszertől érkezett jelzések száma:

Közoktatási intézmény: 26

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat: 3

Egészségügyi szolgáltató: 3

Speciális szolgáltatások:

- kapcsolatügyelet
- készenléti szolgálat
- pszichológus
- családterápia

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások korlátozottak. A gyermeket nevelő családoknál jelentkező krízishelyzetet a jelzőrendszer tagjai közösen próbálják megoldani, segítséget nyújtani.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Településünkön a sportolási lehetőség biztosított a gyermekek számára. Szép eredményeket értek el a gyermekek a következő sportágakban: futsal, úszás, duatlon, gyermeklabdarúgó torna, teremlabdarúgó bajnokság, asztalitenisz, triatlon, leány labdarúgás, futás.

Több éven keresztül megrendezésre került a Galgamenti Ifjúsági Nap. Az eseményen jelentős számban hátrányos helyzetű gyermekek vettek részt.

Nyáron több tábor szervezése megtörtént, annak érdekében, hogy a gyermekek felügyelet alatt legyenek, amíg a szülő dolgozik. Célszerű lenne a táborok összehangolt megszervezése.

Lehetőség szerint egyidejűleg egy tábor működjön. Így azok a gyermekek, akiket nyáron nem tudnak elhelyezni a szülők, folyamatosan felügyelet alatt lennének a nyár folyamán.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a bölcsődés, óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenes étkeztetésben részesülnek.

50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg vagy fogyatékos, három- vagy többgyermekes családban él. A gyermekétkeztetés normatív kedvezménye tekintetében sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és ezen kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést

- a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- az előzőekben nem tartozó gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben

való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A törvény 146. § (4) bekezdés értelmében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, hetes bölcsődében, a családi napköziben, a családi gyermekfelügyelet során, az óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai menzai ellátás, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – közép fokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, illetve a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében, a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

Az oktatási intézmények a tanév során közétkeztetés keretén belül biztosítják a gyermekétkeztetést. Az ingyenes étkeztetésben részesülők száma folyamatosan nő.

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is.

10-12. évfolyamon továbbra is igényelni kell az ingyen tankönyvellátást - az iskolák oldalain azt is felsorolják, milyen igazolásokra van szükség.

Térítésmentes a tankönyvellátás a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzés nem érkezett.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkrimináció érvényesül a Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szabadidős programok szervezése során, melyeken elsősorban hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vesznek részt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	7	
Óvodai férőhelyek száma	250	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	9	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30 h-tól 17.00 h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	18	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	18	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	9	
Kisegítő személyzet	11	
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés		

Településünk 2 telephelyen működő óvodával rendelkezik. Az óvoda 9 csoporttal működik. Az óvodában a gyermekek elhelyezése a nyári szünetben is megoldott, nyáron nem zár be az óvoda, folyamatosan nyitva tart valamelyik telephelye. Hét településről járnak gyermekek az óvodába. Helyhiány miatt elutasítás nem történt, minden gyermeket fel tudnak venni az óvodába.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	221	9	219	2	212	0
2013	237	9	250	2	196	0
2014	215	9	250	2	198	0
2015	245	9	250	2	202	0
2016	259	9	250	2	179	0
2017	235	9	250	2	203	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat alapján megállapítható, hogy a 3-6 éves korú gyermekek száma 2015. évhez képest csökkent, ezzel szemben az óvodába beírt gyermekek száma nőtt.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	251	272	523	124	23,7%
2012/2013	229	250	479	184	38,4%
2013/2014	233	227	460	196	42,6%
2014/2015	235	233	468	204	43,6%
2015/2016	257	211	468	195	41,7%
2016/2017	219	242	461	208	45,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai oktatást a Könyves Kálmán Általános Iskola biztosítja két telephelyen. Az alsó tagozatos iskolában emelt óraszámban tanulhatják diákjaink az ének-zenét. 2006. márciustól kibővített, felújított, korszerű épületben tanulnak a felső tagozatos diákok. A nemzetközi méretű sportsarnokban szinte minden sportolási lehetőség adott. A felső tagozatban informatika, matematika vagy angol emelt óraszámú oktatásban vesznek részt diákjaink képességüknek megfelelően. Tanulmányaik végén diákjaink többsége ECDL-start vizsgát tesznek. Az általános iskolába járó diákok száma 461 fő volt a 2016/2017-as tanévben. Az iskolások száma csökkenést mutat az előző tanévekhez képest.

A településen 1 körzet található.

Az iskolában gyógy- és fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus segíti a hátrányos helyzetű gyerekeket.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Játéksziget Napköziotthonos óvodában 18 óvónő és 9 dajka látja el a gyermekeket. Egy óvodapedagógus hiány van. Az óvodában egy fő gyógypedagógus-pszichopedagógus, kettő fő fejlesztő pedagógus, kettő fő gyógytestnevelő, egy fő logopédus, nyelv- és beszédfejlesztő pedagógus van.

Az általános iskolában megfelelő képesítéssel rendelkező pedagógus oktat. A pedagógusok munkáját fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus segíti.

A veszélyeztetett, továbbá a hátrányos helyzetű gyermekek részére a gyermekvédelmi felelősök nyújtanak hatékony segítséget.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen.

- az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása,
- a felvételi kérelmek elbírálása,
- az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,
- az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- a kollégiumi elhelyezés és ellátás,
- az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A Játéksziget Napköziotthonos Óvoda két feladat ellátási helyen biztosítja az óvodai nevelést. A feladat ellátási helyek között nincs szegregációs gyakorlatra utaló jel. A szülők a lakóhelyhez közelebb álló óvodába íratják be gyermekeiket.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

Településen egy intézmény, a Könyves Kálmán Általános Iskola biztosítja a gyermekek oktatását.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége az átlagok javulásában is megmutatkozik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kamasz gyerekek nem tudnak biztonságos helyen szórakozni	Civil ház kialakítása, ahol programok, szórakozási lehetőségek valósulhatnak meg
Hatvan felé csak átszállással tudnak közlekedni a tanuló gyermekek	Buszjárat indítása Hatvan irányába
Alsó tagozatos iskolában veszélyes a főúton átmenni a gyermekeknek	Az úttesten történő átkelés segítésének megszervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők és férfiak közötti esélyegyenlőség biztosítása az Európai Unió egyik legfontosabb politikai célja. Az egyenlő esélyek biztosítására irányuló közösségi politika, változó tartalommal ugyan, de az európai integráció kezdete óta a Közösség napirendjén szerepel. Különbséget kell tenni az egyenlő bánásmód biztosítása és az esélyegyenlőség politikája között. A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód biztosítása a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, azaz a diszkrimináció tilalmát jelenti. Az egyenlő bánásmóddal szemben az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg a tagállamoktól, hogy tegyenek lépéseket a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözőbb területein - oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb. A nők hátrányos helyzetének legfőbb oka elsősorban a mélyen rögződött előítéletekben, a nők és az esélyegyenlőség előítéletes társadalmi megítélésében keresendő. A nők esélyegyenlőségével kapcsolatban konkrét valós adatokkal nem rendelkezünk.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy mindkét nem egyenlő mértékben van jelen hatalom, részvétel és láthatóság szempontjából a közélet és magánélet minden szférájában. Amikor a nemek közötti egyenlőségről van szó, azt nem a nemek közötti különbözőség, hanem sokkal inkább a

nemek közötti egyenlőtlenség ellentétéként kell látni. Célja az, hogy elősegítse a nők és férfiak teljes részvételét a társadalomban. Nők és férfiak társadalmi egyenlősége elsősorban azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A diszkrimináció tilalma azt jelenti, hogy neme alapján senkit ne érhesen hátrányos megkülönböztetés. Ma az egyenlőség helyett egyre inkább az egyenlő jogok, esélyek és bánásmód kifejezéseket használják: rendelkezzen a két nem egyenlő lehetőségekkel a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyereknevelésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Olyan önkormányzati programokat szervezünk, amely a GYES lejártát követően segíti a visszatérést.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges az gyermekellátást nyújtó intézmények megléte.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők teszik ki a népesség felét, és sajátos problémáik alapvető társadalmi kérdéseket érintenek.

A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya. A nők és a férfiak munkaerő-piaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve a gondozásra szoruló családtag ellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák

elterjesztése. A rendelkezésre álló adatok alapján az öt célcsoport közül erről a területről áll a legkevesebb információ rendelkezésünkre.

E célok megvalósulásához szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Mindezek kiküszöbölésére az önkormányzat 2012. évtől működteti a Játéksziget Bölcsődét. Ezzel a szolgáltatással segíti a szülők munkaerőpiacra való visszatérését.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen nincsenek külön szervezett programok, de Munkanélküli Hivatal – áttételesen – működtet olyan programokat, melyek a Gyes-ről, Gyed-ről visszatérő kismamák munkaerőpiacra való visszatérését megkönnyíti.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség mindkét nem számára problémát okoz munkavállaláskor. A nők helyzete speciális, hiszen a család összetartása, a gyermekek nevelése az ő feladatuk. Ezért az alacsonyabb végzettségű nőket képzéssel, átképzéssel segíthetjük vissza a munka világába.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nőkkel kapcsolatosan a munkaerőpiacon nem rendelkezünk információval a hátrányos megkülönböztetésre tekintettel. Az önkormányzatban és intézményeiben nincs bérkülönbség a női és férfi munkavállalók között, rögzített bértábla alapján történik a bérek kifizetése.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Kartalon fontosnak tartjuk a településen élő gyermekek ellátását és azt, hogy a településen folytassák majd felnőtt életüket is. Kartalon Európai Unió forrásból valósult meg a 40 férőhelyes bölcsőde, mely 2012-ben kezdte meg működését. Bár nem tartozik a település kötelezően ellátandó feladatai közé, az önkormányzat a szíven viseli a kisgyermekes családok sorsát és segíti a szülők munkaerőpiacra való visszatérését. A bölcsőde napos bölcsődeként működik, jelenleg 48 gyermek ellátására van lehetőség. 2018-ban összesen 78 kisgyermeket láttunk el, közülük augusztus 31-ig 54 főt, majd szeptembertől további 24 gyermeket szoktattunk be.

Az év folyamán, augusztus 31-ig 21 fő ment óvodába, szeptembertől pedig további 10 fő. 2018. december 31-én az ellátott gyermekek száma 47 fő volt.

Az alapellátáson túl, az egyik csoportszobában, heti egyszer 2 órában játszócsoport működik, amit megbízási szerződéssel, külsős segítő vezet.

A bölcsődébe a kisgyermeket 20 hetes kortól 3 éves korig vesszük fel. Az ellátásra elsősorban a munkát vállaló szülők gyermekei jogosultak, de orvosi javaslat és szociális indok alapján rászorult gyermekeket is fogadunk.

A gyermekek ellátása a családokkal szorosan együttműködve történik az alábbi feltételek megteremtésével:

- Kis létszámú (12-14 fős) csoportok, „saját” gondozónő rendszerrel.
- Szeretetteljes és szakszerű gondozás, nevelés.
- Korszerű, életkornak megfelelő táplálkozás, gondosan összeállított étrend, napi négyzeri étkezés biztosítása (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna).
- Folyamatos és rugalmas, napirend, levegőzés.
- Rendszeres gyermekorvosi felügyelet.
- Jó minőségű játékeszközök, fejlesztő-játékok állnak rendelkezésre.
- Önálló, szabad játék, együttjátás a társakkal.
- Életkornak, fejlettségnek megfelelő tanulási lehetőségek, tapasztalatszerzés, a megismerő-folyamatok fejlődése.
- A helyes szokások és viselkedési szabályok elsajátítása, a személyiség, a kreativitás kibontakozása.
- Jó szokások kialakítása
- Egészséges, biztonságos környezetben.

A felvétel feltételei:

- A gyermekkel közös háztartásban élő szülő, törvényes képviselő vagy gondozó hivatalosan igazolja, hogy munkaviszonyban áll.
- A gyermekkel közös háztartásban élő szülő, törvényes képviselő, a gyerek gondozása mellett legalább 4 órás munkaviszonyban áll, vagy a családban súlyos beteget, vagy fogyatékoszt ápol (igazolással).
- A gyermeket gondozó szülő oktatási intézmény hallgatója (iskolalátogatási igazolással).
- Különleges esetekben, az a gyermek vehető fel, akinek veszélyeztetettségét a gyerekjóléti szolgálat, orvos, védőnő, családgondozó igazolja.

Családbarát megoldási lehetőségnek bizonyulna, ha otthon végezhető munkát vagy részmunkaidős munkahelyet találna a többgyermekes, kisgyermekes anyuka. Így mégis pénzkereseti lehetőséghez jut, mégis maradna idő a családjára, a gyerekekre. A munkáltatók nagy része nem preferálja a beteg gyerek(ek)kel gyakran otthon maradó szülőt, pedig ha ráadásul többgyermekes a család, gyakran előfordulhat ilyen probléma.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja.

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás területéért felelős ágazat a védőnői szolgálat. Településünkön 2 védőnő látja el a feladatokat, a törvény által előírt szolgáltatásokat szervezik és látják el.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe			
Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	2	221	111
2013	2	237	119
2014	2	245	123
2015	2	245	123
2016	2	259	130
2017	2	235	118

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A 0-3 év közötti gyermekek száma a 2017-es évben 235 fő volt, a védőnőkre jutó 0-3 év közötti gyermekek átlagos gyermekszám 118 fő.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért országos szinten. Településünkön egy esetben érkezett jelzés családon belüli erőszakról a 2014-es évben. Az intézkedés megtörtént, de az anya végül visszalépett. A Gyermekjóléti Szolgálat után követi a családot.

A rendőri intézkedésekkel kapcsolatban, melyek során eljárás nem indult, statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre a rendőrkapitányságnak. Bírósági ítéletek eredményéről adatokkal a Gödöllő Járási Bíróság rendelkezik, azonban a nyilvántartásuk nem alkalmas az adatok leválogatására, így nem tudnak adatot szolgáltatni.

A jelzőrendszerben résztvevő szervezetek által több esetben érkezett értesítések alapján a szükséges intézkedéseket a rendőrség végrehajtotta. Az elmúlt év során a jellemző problémák között továbbra is említhetők a gyermekek nem megfelelő életkörülményei, a családon belüli bántalmazások, továbbá az, hogy a fiatalok nem rendszeresen látogatják az iskolai foglalkozásokat, valamint továbbra is az elkövető alkoholisták életvitele.

A családon belüli erőszak fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs, ex-partner élettárs kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél (családtag, élettárs stb) fölött hatalmat – testi, anyagi vagy jogi dominanciát – tud

gyakorolni. A családon belüli erőszak körébe sorolható, ha harmadik személy erőszakot követ el a család egy tagja ellen csupán a családban betöltött szerepe miatt.

A családon belüli erőszakról nincs egységes definíció, ám a jelenség ismertetőjegyei alapján egyértelműen meghatározható ez az erőszak-típus. A családon belüli erőszak egyik eleme, hogy a bántalmazott és bántalmazó mindig ismerik egymást, leggyakrabban a család, vagy intim viszony köti –kötötte össze őket. Másik eleme az erőszakos magatartás vagy annak előkészülete-kísérlete a bántalmazó részéről. A különböző definíciók eltérő módon határozzák meg, hogy mikor beszélhetünk családon belüli erőszakról: egyszeri bántalmazás már elegendő ennek megállapításához, vagy az erőszaknak többször kell előfordulnia, huzamosabb idő szükséges.

Az erőszakot tágan kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, beleértve az egyszülős családokat. A családon belüli erőszak elkövetőit és a bántalmazás elszenvedőit nem és korcsoport szerinti megoszlás szerint vizsgálják.

A családon belüli erőszak számtalan módon megvalósulhat, leggyakrabban fizikai-, szexuális, érzelmi-, lelki-erőszakként, a bántalmazott személy pénzügyi-, családi, baráti-, kapcsolatának korlátozásaként jelentkezhet. A különböző erőszak-formákat, uralmi-formákat az erőszakos magatartások módszere (fizikai-, lelki-, szexuális erőszak), gyakorisága (rendszeres, eseti) és nagysága alapján lehet elhatárolni. Az erőszak széles skálán mozoghat kezdve a nem személyre irányuló erőszak-formáktól (tárgyak összetörése, rugdosása, háziállatok kíntása) egészen a legsúlyosabb fizikai sértésekig (erőszakos közöszlés, emberölés).

A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz, vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszakos cselekményeket „nők elleni erőszaknak” nevezték el, utalva arra, hogy az áldozatok döntő többsége nő, míg az erőszak gyakorlója az esetek legnagyobb részében a férfi.

A családon belüli erőszak még mai modern társadalmunkban is tabunak számít, mind az erőszak alkalmazója, mind annak elszenvedője igyekszik eltitkolni az erőszak létét. A külső környezet sem segíti a családon belüli erőszak feltárását, a társadalom nagy része úgy tekint a jelenségre, mint valamely családi problémára, mely nem rá tartozik.

A családon belüli erőszak visszaszorítását nehezíti az a körülmény, hogy a megtörtént erőszakos esetek csupán töredéke jut a hatóságok tudomására.

Elsősorban a nők elleni cselekményeknél gyakori. Magába foglalhatja a különböző fenyegetéseket (verés kilátásba helyezése, emberöléssel, vagy például gyermek életének kioltásával kapcsolatos fenyegetések) zsarolást, függő viszony kialakítását (munkalehetőség korlátozása, baráti-családi kapcsolatok megszakításának kiterjesztése), ellenőrzést az elnyomott személy felett, információk eltitkolását.

Gyakori, hogy a bántalmazó a saját erőszakos cselekményét a partner-családtag állapotával, magatartásával magyarázza, felelősséget ébreszt a bántalmazottban – az áldozat is tehet a saját bántalmazásáról. Az elszigetelés az egyik alapcselekménye a bántalmazónak: megpróbálja elérni, hogy a bántalmazott ne találkozzon, vagy korlátozza kapcsolattartását a családtagjaival, barátaival, kollegáival, ne forduljon a hatóságokhoz, ha bántalmazás történik.

A bántalmazó nemcsak érzelmileg, hanem pénzügyileg is igyekszik függőségbe hozni az áldozatot: az önálló megélhetést, mint lehetőséget megszünteti, ellenőrzést gyakorol a bántalmazott pénze és vagyontárgya fölött. Az elnyomott személynek „engedélyt” kell kérnie még a saját vagyonával való rendelkezéséhez is (koldulnia kell a bántalmazójától).

A bántalmazott kinevetése, kigúnyolása, nevetségessé tételétől rövid út vezet a mindennapi, állandó verbális támadásokig, folytonos káromkodásig, az áldozat szidalmazásáig, megszegyenítéséig emberi méltóságának eltiprásáig. A gyűlölettel teli beszéd, ordibálás kiabálás, továbbá a non-verbális fenyegetések (támadó mimika, agresszív gesztusok, félelemkeltő testhelyzetek) mind előfordulhatnak a családon belüli erőszak esetkörében.

A testre ható bármely külső ráhatás – akár érintés is beletartozhat ebbe a kategóriába, ez az erőszak-típus a legnagyobb fájdalmat okozó, legsúlyosabb, mivel magát a személy fizikai létét-egészségét veszélyezteti. A többi erőszak-cselekményhez képest kisebb számban fordul elő, ám hatása, intenzitása jóval nagyobb a fentieknél. A testi sértéstől az áldozat gyakran sérülést szenved, előfordul, hogy súlyos egészségromlás vagy súlyos testi sértés is bekövetkezik, és nem ritka (Gödöllő Rendőrkapitányság illetékességi területén nem jellemző) az emberölés vagy életveszélyt okozó testi sértés sem. Az esetek nagy részben eszköz nélküli a cselekmény (ütés, rúgás, hajkitépés, megtaposás, pofonozás) de előfordul, hogy a bántalmazó kést, botot stb. használ.

Az esetek többségében megállapítható, hogy a bántalmazott, az adott napon és időben elszenvedett bántalmazás miatt a hatóságunk által kéri az eljárás lefolytatását, azonban az idő múlásával esetleges rendeződött kapcsolatuk miatt, vagy fenyegetés hatására kéri az eljárás megszüntetését. A családon belüli erőszak vonatkozásában hatóságunk minden esetben jelzést küld az illetékes Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálat részére, akik minden esetben felveszik a kapcsolatot az érintett személyekkel annak érdekében, hogy nem csak jogi úton, hanem személyes elbeszélgetés alapján is rendezni tudják a család életét.

Indokolt esetben a hatóság ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését kezdeményezi.

A pszichológusok az alábbi karakterisztikumokat állapították meg azoknál a személyeknél, akik gyakran bántalmazzák partnerüket, más családtagokat:

- Mások problémáira közömbösek
- Korlátolt gondolkodásúak
- Az állatokkal és a gyermekekkel szemben gyakran kegyetlenek
- Hiperérzékenyek
- Féltékenyek
- Bűnösséget ébresztenek áldozatukban
- Bagatellizálják az erőszakot
- Tárgyasítják a nőket ill. a férfiakat
- Erőszakosak, durvák a szexben
- Gyakran fenyegetnek erőszak alkalmazásával
- Áldozatként tüntetik fel magukat önigazolásként
- Gyűlöletet keltenek áldozatukkal szemben
- Emberi kapcsolat megvonással zsarolnak
- Megvalósíthatatlan elvárásaik vannak
- Beszédük durva, bántó
- Hisztériás kitörések

A családon belüli erőszak nem szüntethető meg pusztán a jogszabályok jobb alkalmazásával, vagy akár újabb törvények létrehozásával. Mindenkinek tennie kell ellene, hiszen ilyen vagy olyan formában szinte mindenki találkozik vele. A családon belüli erőszak megszüntethető és megelőzhető azzal, ha:

Az áldozat ismerőseként vagy családtagjaként nem huny szemet az erőszak fölött, hanem támogatja és segíti az áldozatot.

Az elkövető ismerőseként vagy családtagjaként nem huny szemet az erőszak fölött, hanem nyíltan elítéli.

Nyomást gyakorol a törvényalkotókra (képviselők, minisztériumok, ombudsmanok) és a törvények alkalmazóira (rendőrség, ügyészség, bíróság, Igazságügy minisztérium) a hatékonyabb fellépés érdekében.

Szóvá teszi, ha valamely újság, reklám, kép vagy film azt sugallja, hogy a nők bántása, szexuális zaklatása természetes, férfias vagy vicces dolog. A legtöbb médiatermék készítője könnyen elérhető telefonon, e-mailen.

Számtalan oka lehet annak, hogy a nők nem lépnek ki egy erőszakos kapcsolatból. Az alábbiakban a leggyakoribb okokat és indokokat ismertetjük:

A gyerekek: „A gyerekeknek szükségük van apára. Egy erőszakos apa is jobb a semminél. „Házastársi eskü: Megfogadom, hogy a felesége maradok, míg a halál el nem választ. A rossz tulajdonságait is el kell fogadnom.”.

Szerelem: „Szeretem. Amikor nem durva, boldog vagyok. Ha vele maradok, talán a szerelmem megváltoztatja.”

A valóság letagadása: „Nem is igazi erőszak, amit velem csinál. Ki lehet bírni. Más nőknek sokkal rosszabb”

Szégyenérzet: „jobb, ha nem tud erről senki. Nem bírnám elviselni, ha kiderülne, miket csinál velem. „

Az önbecsülés hiánya: „Úgysem találnék nála jobbat. Azt mondja, hogy csúnya vagyok, és ráadásul rossz anya és feleség.”

Félelem: „Megfenyegetett, hogy ha elhagyom, utánam jön, és megöl engem is, meg a gyerekeket is.”

Beletörődés: „Úgysem tudok változtatni a helyzetemen. Ő az erősebb. Senki sem segíthet rajtam.”

Felelősségérzet vagy társadalmi nyomás: „A családnak mindenképpen együtt kell maradnia. A család összetartása a nők dolga. „

Anyagi biztonság vagy gazdasági függés:” Nem tudnám egyedül eltartani magamat és a gyerekeket. Egyébként is, hová mehetnék?”

Érzelmi zsarolás: „Azt mondta, nem tud nélkülem élni. Azt mondta, öngyilkos lesz, ha elhagyom.”

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Önkormányzati Anyaothton a település 50 km-es körzetében 4 darab található, nem önkormányzati fenntartású pedig 5. A krízishelyzetek megoldásában a Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat ad iránymutatást és segítséget.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Kartal község területén a közéletben kellő hangsúlyban, arányban vannak a nők. Döntéshozó vezetői rétegben megfelelően reprezentáltak. A település döntéshozó testülete a képviselő-testület, ahol 2014-2019. évben 6 férfi és 3 nő került megválasztásra. A polgármester nő, a jegyző szintén nő. Kiemelt figyelmet fordít arra a hivatal, hogy mindenki szakmai kompetenciái, képességei alapján kerüljön kiválasztásra teljes mértékben függetlenül attól, hogy férfi vagy nő az illető jelölt. A helyi közéletben a civil szervezetek vezetői közül számos esetben nő a vezető. Az intézmények vezetői pozícióját is nők töltik be.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni. Szakértők szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az addigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Több a női álláskereső, mint a férfi	Munkanélküli nők elhelyezkedésének segítése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Kartalon 2016. évben 1280 fő 60 éven felüli lakos élt, ez az állandó népesség 21,5 %-a. A nyugdíjasok között igen magas az egy személyes háztartások száma. 60 éves korig minden korosztály esetében a férfiak vannak többen. 60 év felett ez az arány megváltozik. 65 év felett a nők szám 536 fő, a férfiak száma 332 főt.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	621	886	1 507
2013	600	882	1 482
2014	590	869	1 459
2015	563	872	1 435
2016	555	882	1 437
2017	537	882	1 419

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön az állandó népesség 24 %-a nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül. A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők közül a nők aránya magasabb, mint a férfiaké. A nyugdíjminimum legkisebb összege évek óta 28.500 Ft.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskereső segély állapítható meg. A nyugdíj előtti álláskereső segély addig folyósítható, amíg a jogosult öregségi nyugdíjra, megváltozott munkaképességű személyek ellátására nem szerez jogosultságot.

A nyugdíj előtti álláskereső segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40%-nak alapul vételével kell megállapítani.

Az egy napra járó nyugdíj előtti álláskeresői segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

Nyugdíj előtti álláskeresői segélyben az részesülhet, aki

- álláskereső,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,
- a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzik (megállapításhoz szükséges életkor), és
- legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítása kereső tevékenység miatt megszűnt és az álláskereső álláskeresői járadékra ismételten nem szerez jogosultságot, és
- az álláskeresői járadék folyósításának időtartamát kimerítette, és
- az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy az előzőekben részletezett megszűnést követően három éven belül betölti a megállapításhoz szükséges életkort, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- korhatár előtt ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetük miatt szívesen vállalnának munkát. A munkaerőpiacon kevés az esély ennek megvalósítására.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Jellemzően a fiatalok nagyobb piacképes tudással rendelkeznek, így az idősök elhelyezkedése egyes területeken egyre nehezebb. Ezzel szemben az idősök nagy tapasztalattal, gyakorlattal bírnak, e miatt az utóbbi időben tapasztalható, hogy a közintézmények a nyugdíjba vonult dolgozókat továbbra is alkalmazzák.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. A szakirodalom részletesen elemzi, hogy az idősebb korosztály sokkal gyakrabban lesz áldozata munkaerő-piaci diszkriminációnak, amely megmutatkozhat egyrészt e korosztály álláskeresői, elhelyezkedési nehézségeiben, de abban is, hogy a munkahelyi leépítések előbb érik el őket.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	175	24,25	14%	69		0%
2013	198	29,75	15%	71		0%
2014	167	33,5	20%	69		0%
2015	149	35,5	24%	72		0%
2016	131	30,7	24%	52		0%
2017	113	25,75	23%	47		0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A fenti adatokból megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek számán belül nem magas az 55 év felettiek aránya. Arra nincs adatunk, hogy közülük hányan tartoznak a tartósan munkanélküliek közé.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idők részére a közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosított. Az önkormányzat kötelező feladatainak eleget tesz.

a) az idők egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított.

A településen két háziorvos és fogorvos biztosítja az egészségügyi alapellátást. A szakorvosi rendelőintézet Aszódon található.

A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés szintén biztosítva van településünkön.

Az idők által igénybe vehetők az alapszolgáltatások és a szakosított ellátási formák.

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászoruló részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

A településen a szociális ellátórendszer szereplője az önkormányzat, valamint az Aszódi Gondozási Központ. Önkormányzat az étkeztetést, míg a Gondozási Központ a házi segítségnyújtást, nappali ellátást biztosítja.

Az alapellátás megszervezésével segítséget nyújtunk a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális helyzetükből vagy más okból származó problémák megoldásában.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás esetén főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodunk, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítjuk:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénia körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Házi segítségnyújtásban átlagosan 15-16 fő részesül településünkön.

Aszódon működik a nappali ellátás. Az idősek szállítása megoldott, mind ezek ellenére nem kívánják igénybe venni a szolgáltatást a településen élők. Az idősek klubjában a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközi gondozását biztosítják. Az időskorúak mellett a 18. életévet betöltött személyek, akik egészségi állapotuk miatt támogatásra szorulnak, szintén a klub tagjai lehetnek. A hiányzó családi gondoskodás pótlása, főként az idős szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények közé juttatása, egyedüllétének megszüntetése, valamint egészségi és higiénés viszonyainak javítása az elsődleges feladata a szolgáltatásnak. Nappali ellátást 1 fő veszi igénybe.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A szociális étkeztetést igénybe vevők száma, ha lassan is, de évről évre nő. Jelenleg 57 fő részesül étkeztetésben.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idős emberek az egyes kulturális szolgáltatásokat - mozielőadás, színházelőadás, múzeumi kiállítás megtekintése – évek óta megközelítőleg azonos alkalommal látogatják. Közművelődési intézmény rendezvényein is több alkalommal részt vesznek.

c) idősek informatikai jártassága

Összességében elmondható, hogy az idősebb emberek nem ismerik a számítógépet, nem tudják kezelni. A Művelődési Házban, Könyvtárban lehetőség van számítógép használatára. A településen nincsen meghirdetett tanfolyam, amely kifejezetten az idősebb korosztály informatikai tudását hivatott fejleszteni. Amennyiben 2-4 idős ember szeretne informatikai jártasságot szerezni, ezt a könyvtár vezetője biztosítja számukra.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Könyves Kálmán Nyugdíjas Egyesület

2002-ben kezdődött a szervezés. 2003. május 13-án ünnepélyes körülmények között, 12 állandó taggal alakult meg a Könyves Kálmán Nyugdíjas Klub. Céljuk: az egészséges élet és derűs öregség. 2004. február 10-én alakultak hivatalosan egyesületté.

A Könyves Kálmán Nyugdíjas Egyesületnek jelenleg 28 állandó-, és 42 pártoló tagja van.

Megalakulásuk óta tagjai a Nyugdíjasok és Idősek "Életet az éveknek" Országos Szövetségnek, igénybe veszik az általuk biztosított gyógyüdülési kedvezményeket, meghívásukra részt vesznek, és szerepelnek az általuk szervezett alkalmakon.

Minden héten, hétfőn, vagy kedden, 14-től 17 óráig tartják összejöveteleiket, ahol tervezgetik az éves programjaikat, beszélgetnek, névnapoznak, illetve a soron következő fellépésre készülve gyakorolnak, énekelnek, táncolnak.

Az Egyesület célja, tevékenysége - a teljesség igénye nélkül

1. Településfejlesztés: Kartal Nagyközség településképeinek fejlesztése, közterületek fenntartása, és megújítása, a Polgármesteri Hivatallal közösen, pályázatokkal.
- A Könyves Kálmán Nyugdíjas Egyesület megnyerte a Vidékfejlesztési Minisztériumhoz benyújtott Petőfi tér felújítása, a településkép megújítása c. pályázatot, melynek köszönhetően 2014-ben megvalósult a Petőfi tér felújítása. A tér, ideális, és közkedvelt színtere lett a közösségi életnek, és a nagyközségi ünnepségeknek.
- 2016-ban, a Polgármesteri Hivatallal Konzorciumi Együttműködési Megállapodást kötöttek, és a közösen benyújtott-, és nyertes pályázatuknak köszönhetően, 2019-ben elkészült a Művelődési Ház teljes felújítása.
2. Nyugdíjasok, és más idősödő érdeklődők közösségi életének sokirányú szervezése, kapcsolattartás a helyi-, megyei-, és országos előjáróikkal, valamint a kistérségi nyugdíjas egyesületekkel:
- Színház-látogatásokat szerveznek évente 7-10 alkalommal, 18-20 tag részvételével.
- Kirándulással egybekötött 3-4 napos nyaralásokat-, 1-1 napos fürdőzéseket szerveznek évente 2-4 alkalommal, 25-30 tag részvételével.
- Évente 1 alkalommal, 8 napos gyógyüdülést szerveznek, 40-50 tag részvételével.
- Saját rendezvényt szerveznek évente 2 alkalommal. A Hagyományőrző Farsangi báljukon 100-120 vendéggel-, az Egyesület Születésnap műsoros rendezvényén 200-220 vendéggel ünnepelnek. Meghívottak a helyi- és megyei előjáróik, a kistérségi nyugdíjas egyesületek, és a saját tagok.
- Minden év decemberében Karácsonyi batus partit rendeznek, minden év januárjában pedig –Közgyűléssel egybekötött – évnyitót tartanak. melyeken általában az egész tagság részt vesz.
- 2014-től, igény szerint, számítástechnikai képzést tart az elnök, (Microsoft word for windows-, -excel-, e-mail levelező-, és böngésző programok használata).
- 2016-ban Sólyom Lipták Erzsébet (gödöllői Rendőrkapitányság) segítségével közlekedésbiztonsági napot tartottak. Téma: "KRESZ szerint a kerékpár jármű", előadással, és teszt kitöltéssel. A 30 résztvevő 1-1 láthatósági mellényt kapott.
- 2017. február 14-én, és március 18-án, Molnár Mária segítségével, egészség napokat tartottak, vérnyomás-, vércukor-, és testtömeg méréssel, tanácsadással, valamint zöldsaláta készítéssel egybekötve, melyen 17 tag vett részt.
- Hagyományőrzés, helyi népviselet-, népdal-, néptánc-, népszokások ápolása, bemutatása, és továbbadása:

- 2004. decemberben a kartaliai bizalmából, társadalmi összefogásból, önzetlen munkával kiadták a „Fejezetek Kartal történetéből” című könyvet 800 példányban. 3 hónap alatt szinte minden kötet gazdára talált.
- 2006-ban a pártoló tagokkal közösen kartali népviseletes babákat készítettek, és hazánk babamúzeumi részére kartali menyecskebabákat vittek ajándékba, egész napos kirándulással összekötve.
- 2007-ben a 4. évfordulóra megszervezték az 1. Kistérségi Népviseletes Babák kiállítását a kartali Faluházban.
- Az „Élő Népművészet” Országos Népművészeti Kiállítás tárlatain több alkalommal, legutóbb 2015-ben, sikeresen szerepeltették népviseletes babáikat.
- 2008-ban az 5. évfordulóra rendezett kiállításukra a tagok elhozták féltve őrzött, örökölt és a maguk által készített kartali hagyományokat őrző kézimunkáikat, népviseletes babákat. Ezeket a Láng Művelődési Házban megrendezett 9. népművészeti kiállításon, és Szentendrén az Idősek Világnapján mutatták be.
- Egyesületen belül 2005-től működik a Hagyományőrző Csoport, akik beszerezték maguknak a helyi népviseletes ruhákat. Kartali népviseletbe öltözve szívesen szerepelnek népdal- és tánccsokorral, mese- és versmondással, rövid vidám jelenetekkel, a helyi rendezvényeken, valamint a kistérségi nyugdíjas rendezvényeken, falunapokon, és fesztiválokon.
- Meghívásra rendszeresen vendégszerepelnek Herencsényben, Kállón, Versegen, Kartalon, Aszódon, Bagon Galgahévízen, Turán, Süllyápon, Budapesten, Egerben, Sopronban, Keszthelyen, Szegeden, Harkányban.
- Országos versenyeken is sikeresen szerepelnek:
 - KVOTA minősítőkön ezüst-, és arany érmet nyertek,
 - Szegeden, a „II. Országos Népek Tánca Népek Zenéje” döntőjén -népdal és néptánc kategóriában- kiemelt arany érmet, és Erdélyi utazást nyertek.
 - 2018-ban Keszthelyen, a „VIII. Országos Nyugdíjas Ki Mit Tud” döntőjén –népdal és népmesemondás kategóriában- kiemelt arany érmet, és Sopron-Bécs utazást nyertek.
 - 2019-ben Harkányban, a „IX. Országos Nyugdíjas Ki Mit Tud” döntőjén –népdal és versmondás kategóriában- kiemelt arany érmet, és külföldi utazást nyertek.
 - Fellépésekre, versenyekre, a tagság népes csapata (20-30 fő) mindig elkíséri őket.

A kartali Faluház szintén több programot kínál a településen az idős korosztály számára. Az Alapítvány tevékenységi körébe tartozik a tárgyi és szellemi örökség gyűjtése, ápolása, hagyományok őrzése, környezetvédelem és a vidékfejlesztés. E célok megvalósítása során különböző rendezvényeket bonyolítanak le, ahol szinte minden korosztály lehetőséget kap arra, hogy megmutassa tehetségét, ezáltal ápolja és éltesse a hagyományunkat, kultúránkat.

A Faluház állandó kiállítása a Helytörténeti Kiállítás, ahol a XIX-XX.századbéli berendezési tárgyak, galgamenti népviseletek és korabeli fotók a régmúltba viszik vissza a látogatót.

Több éven keresztül megrendezésre kerül a Kukoricafesztivál. A Kartali Nyugdíjas Egyesület, a Kartali Asszonykórus, Kisasszonykórus, a Nefelejcs Népzenei Együttes rendszeresen műsorral készül az eseményre.

Decemberben, a hagyományokhoz híven, karácsonyi készülődéssel, mézeskalács sütéssel és ajándékkészítéssel várják az ünnepeket.

A Kartali Asszonykórus Egyesület munkáját a népdal szeretete, a múlt becsülése, a közösséghez tartozás jellemzi. Heti 2 órás próbával készülnek a fellépésekre. A helyi rendezvényeken szívesen részt vesznek, e mellett beneveznek a szakma által meghirdetett versenyekre is. Szép eredményeket, sikert értek el. „Kiemelt Arany” és „Aranypáva Díj” minősítést szereztek. „Csokonai Díj” kitüntetésben is részesült a Kartali Asszonykórus Egyesület.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élő idős emberek magányosak, segítségre szorulnak	Idősek nappali ellátásának biztosítása helyben
Több idős ember igényelne házi segítségnyújtást	Házi segítségnyújtást biztosító gondozó alkalmazása
Idős embereknél a közlekedés nehézségekbe ütközik	Kis busz vásárlása, üzemeltetése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékosok körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2001. évi népszámlálás adataiból tudunk kiindulni, mely 9%. A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő személy van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékossgtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékossgban szenvedők aránya.

A fogyatékossg az érintetteket elsősorban a mindennapi életben, a közlekedésben, illetve a tanulásban és a munkavállalásban akadályozza.

A fogyatékkal élők közel fele, mintegy 30 ezer ember mondta magát mozgássérültnek.

A második leggyakoribb fogyatékossg a hallássérültség, amely a fogyatékos emberek 21 százalékát sújtja. Ezt követi a gyengénlátás és a vakság fogyatékosokon belüli 20 százalékos aránnyal.

A nők körében a férfiakénál nagyobb a mozgás-, a látás- és a hallássérültek aránya. A fogyatékoság az érintetteket – válaszaik alapján – elsősorban a mindennapi életben, a közlekedésben, illetve a tanulásban és a munkavállalásban akadályozza.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról. Az Önkormányzat Polgármesteri Hivatala akadálymentes.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A tartósan egészségkárosodottak, valamint a fogyatékossgal élők elsődleges jövedelmi forrása a rokkantsági ellátás vagy a rokkantsági járadék.

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Jelenleg településünkön nincs csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

Az önkormányzat jelenleg 3 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztat.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A munkahelyek jelentős része fizikai szempontból és probléma érzékenysége alapján is alkalmatlan fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

Nincs erre vonatkozó adatunk a településen.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük. Tapasztalatok szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

A házi segítségnyújtást és az étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatást több fogyatékkal élő személy is igénybe veszi.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátások igénybe vevői között jelen vannak fogyatékos személyek is. Nyilvántartott adattal azonban csak a közgyógyellátásban, az időskorúak járadékában részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

A fogyatékkal élők részére közgyógyellátási igazolvány, közlekedési kedvezmény, parkolási igazolvány, személygépkocsi szerzési támogatás, személygépkocsi átalakítási támogatás, fogyatékosági támogatás kérhető, illetve állapítható meg jogszabályban szabályozott esetekben.

A mozgáskorlátozottak részére gépjárműadó kedvezmény/mentesség biztosítható jogszabályban meghatározott esetekben.

Fogyatékosok lakosságon belüli számára nincs adat a 2011-es népszámlálás adatai lennének irányadóak, de nem hozzáférhető az adatgyűjtő rendszereken keresztül.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérülteken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseiről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítés definíciói:

Komplexen akadálymentes, azaz teljes körűen, az egész épületre kiterjedően a fizikai és az infó-kommunikációs akadálymentesítés megoldott.

A fogyatékossgal élők bármelyike egyenlő eséllyel fér hozzá minden olyan szolgáltatáshoz, amelyet az intézmény nyújt, és amelyet a többség használhat.

Részen akadálymentes megjelölést akkor alkalmazunk, ha az épület nem komplexen akadálymentes, azonban vannak akadálymentes részelemei.

Egyáltalán nem akadálymentesített.

A települési önkormányzat tulajdonában lévő intézmények részben akadálymentesek. A művelődési ház és a 3. sz. óvoda részben akadálymentesek.

Komplexen akadálymentes a Polgármesteri Hivatal, bölcsőde, központi óvoda, gyermekjóléti szolgálat és családsegítő épülete, valamint az iskola.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem megoldott mindenhol. Az elmúlt években megvalósult Európai Unió projektjei: óvoda, iskola akadálymentesítése, polgármesteri hivatal felújítása, szabadtéri színpad építése, új bölcsőde építése passzívház közeli energiatakarékos formában.

Az intézményekben főleg a mozgásszervi fogyatékosok számára történt meg az akadálymentesítés. Az akadálymentesítés folyamatosan zajlik a szolgáltató épületek esetében is. Legutóbb a posta épületének akadálymentesítése történt meg.

A fogyatékos személyek számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz. Településünkön tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, valamennyi fogyatékossgal rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét.

A település honlapja nem akadálymentesített.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt feltétel az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A munkahelyek akadálymentesítettségére felmérés nem készült.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés akadálymentesítése nem megoldott. A közúti közlekedésre jellemzőek az egyenetlen járdák, kátyúk, útpadkák. Figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

Az önkormányzat által történő felújítások során lehetőségeinkhez képes igyekszünk megvalósítani az akadálymentesítést.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek nappali ellátására létesített önkormányzati intézmény nincs a településen. Igény esetén az Ikladon működő Galgamenti Támogató Szolgálattal együttműködve tudjuk megoldani fogyatékos személyek utaztatását.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem alakult ki ilyen szolgáltatás.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Több középületben nem megoldott az akadálymentesítés	Akadálymentesítés elvégzése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A civil szervezetekkel jó kapcsolatot tart fenn az önkormányzat, ennek köszönhetően a rendezvényeken aktívan részt vesznek a szervezetek.

Civil szervezet neve

A szervezethez kapcsolódó közfeladat

Kartali Polgárőrség
Mozgáskorlátozottak kartali csoportja

Kartal Ifjúságért Alapítvány
Kartali Teniszkлуб
Forrás Szabadidő Sport Egyesület
Könyves Kálmán Nyugdíjas Egyesület
Kartal Nagyközségi Sportegyesület
Kristály Művészeti és Rekreációs Alapítvány
Kartal Postagalamb Egyesület

közbiztonság
mozgáskorlátozottak érdekeinek védelme
sport
sport
sport
szociális
sport
egészségügy
sport

Játéksziget Lakóiért Óvodai Alapítvány	oktatás
Vadásztársaság	sport
Kartali Futsal Sportegyesület	sport
Kartali Hagyományőrző Lovas Egyesület	sport
Legato Kulturális Alapítvány	oktatás
Regionális Szabadidő Egyesület	sport
Szülőföldünk Kartal Alapítvány	kulturális
Törvényen kívüli Vadnyugati Lovasok Sportegyesülete	sport
Asszonykórus	kulturális
Nefelejcs Népzenei Együttes	kulturális
Ifjúsági Néptánc Csoport	kulturális
Gyűszűkör	kulturális

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Településünkön a Római Katolikus Egyház és a Baptista Gyülekezet működik.
Az önkormányzat minden évben támogatást nyújt a civil szervezeteknek.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Településünk az Aszód és Társult Önkormányzatok Szociális és Gyermekjóléti Társulásának tagja.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Magyar Vöröskereszt Szervezetével jó kapcsolatot alakítottunk ki. Több alkalommal élelmiszer osztást, kisgyermekes családoknak bébiételt, tanév kezdése előtt tanszereket és ruhák osztását szerveztük meg a hátrányos helyzetű családok részére.

Több civil szervezet szervezésében a gyermekek nyári táboroztatása biztosított.

Római Katolikus Egyház kartali karitás szervezésében adománygyűjtés, adományozás a szociálisan rászorultak részére.

A civil szervezetek nagy része a sportolási lehetőséget biztosítja a település lakói számára.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők leginkább a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil

szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúlyt helyeztünk a minél szélesebb körű adatgyűjtésre. A helyzetelemzéshez szükséges adatok, információk szerzésében részt vettek a településen dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, szociális, közművelődési, szakemberek.

Megalakult a helyi esélyegyenlőségi programért felelős fórum, röviden HEP Fórum. A HEP Fórum segítséget nyújtott az adatgyűjtésben, az egyes célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárásában, majd véleményezte a helyi esélyegyenlőségi programot.

A tervezetet az önkormányzat közzétette honlapján, a lakosság véleményét elmondhatta.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az esélyegyenlőségi program tervezete társadalmi vitára bocsátása a honlapon történő megjelenéssel biztosított volt.

Kartal Nagyközség Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programját a Polgármesteri Hivatalban ügyfélfogadási időben bármikor megtekinthetik a lakosok, valamint az önkormányzat honlapján közzétételre kerül. A település lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás ellenőrzésére is.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Lakossági adósságállomány fennállása	Életvezetési tanácsadás, egyedi segítségnyújtás
	59.év felettiiek esetében emelkedett a munkanélküliek száma	Álláskeresési tanácsadás
Gyermekek	Kamasz gyerekek nem tudnak biztonságos helyen szórakozni	Civil ház kialakítása, ahol programok, szórakozási lehetőségek valósulhatnak meg
	Hatvan felé csak átszállással tudnak közlekedni a tanuló gyermekek	Buszjárat indítása Hatvan irányába
	Alsó tagozatos iskolába veszélyes a főúton átmenni a gyermekeknek	Az úttesten történő átkelés segítésének megszervezése
Idősek	Egyedül élő idős emberek magányosak, segítségre szorulnak	Idősek nappali ellátásának biztosítása helyben
	Több idős ember igényelne házi segítségnyújtást	Házi segítségnyújtást biztosító gondozó alkalmazása
	Idős embereknél a közlekedés nehézségekbe ütközik	Kis busz vásárlása, üzemeltetése
Nők	Több a női álláskereső, mint a férfi	Munkanélküli nők elhelyezkedésének segítése
Fogyatékkal élők	Több középületben nem megoldott az akadálymentesítés	Akadálymentesítés elvégzése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adósságállomány csökkentése	Családgondozó Polgármesteri Hivatal
	Munka az időseknek	Családgondozó
Gyermekek	Civil ház kialakítása	Képviselő-testület
	Hatvan felé buszjárat	Polgármester
	Gyermekek biztonságos közlekedése	Iskola igazgatója, gyermekvédelmi felelősök
Idősek	Nappali ellátás biztosítása	Képviselő-testület
	Házi segítségnyújtást igénylőknek a szolgáltatás biztosítása	Kistérségi Gondozási Központ Vezetője
	Kis busz vásárlása, üzemeltetése	Képviselő-testület
Nők	Munkanélküli nők elhelyezkedésének segítése	Családgondozó
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés biztosítása	Középületek vezetői

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a nem romákkal együtt azonos értékeket képviselve, a saját megélhetésük biztosítására való törekvésük mellett a munkaerő piacon egyenértékű tényezőként tudnak megjelenni.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők mielőbb visszatáljanak a munka világába és felzárkózzanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, védelmét, a testi és lelki jólétét segítő szolgáltatás működését.

Folyamatosan odafigyelünk az idős emberek közbiztonságára, a rászorulókat érintő problémákra, azok könnyítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a nemek közötti egyenlőség biztosítását, az azonos esélyeket az élet minden területén.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének, továbbá a munkaerő piaci esélyeinek javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I. Mélyszegénységben élők esélyegyenlősége

1.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Adósságállomány csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Lakossági adósságállomány fennállása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A lakosság eladósodásának megakadályozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Életvezetési tanácsadás, egyénre szabott segítségnyújtás
Résztvevők és felelős	Családgondozó
Partnerek	Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	2021. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az eladósodás miatt bajba került családok száma csökken
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

2.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Munka az időseknek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idős emberek nehezebben jutnak munkához koruk miatt
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősek elhelyezkedését célzó intézkedések
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Álláskeresési tanácsadás
Résztvevők és felelős	Családgondozó
Partnerek	Önkormányzat intézményei, településen működő vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	2021. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elhelyezkedett munkavállalók száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Anyagi és humán erőforrás

II. Gyermekes esélyegyenlősége

3.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Civil ház kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kamasz gyerekek nem tudnak biztonságos, védett helyen szórakozni
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az ifjúság igényeinek megfelelő szolgáltatás, szabadidős tevékenységek szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Civil ház kialakítása, ahol programok, szórakozási lehetőségek valósulhatnak meg
Résztvevők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Köznevelési és közművelődési intézmények vezetői, munkatársai
Határidő(k) pontokba szedve	2024. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programokba bevont személyek száma Szabadidős programok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi erőforrás, vagy a programok szervezésére a megfelelő szakemberek hiánya
Szükséges erőforrások	Anyagi, humán erőforrás

4.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Hatvan felé buszjárat
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hatvan felé csak átszállással tudnak közlekedni a tanuló gyermekek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Buszjárat indítása Hatvan irányába, mely nagyon megkönnyítené a tanulók iskolába járását
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	VOLÁNBUSZ megkeresése a járat indításával kapcsolatban
Résztvevők és felelős	Polgármester
Partnerek	Képviselő-testület, iskola igazgatója
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Hatvanban tanuló diákok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán erőforrás

5.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Gyermekek biztonságos közlekedése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Alsó tagozatos iskolában veszélyes a főúton átmenni a gyermekeknek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A kis gyermekek balesetmentes, biztonságos közlekedése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Reggeli órákban az úttesten történő átkelésben segítség megszervezése
Résztevők és felelős	Iskola igazgatója, pedagógusok, gyermekvédelmi felelős
Partnerek	Szülői munkaközösség tagjai, szülők
Határidő(k) pontokba szedve	2020. szeptember 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A biztonságok közlekedés megvalósításában részt vevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

III. Nők esélyegyenlősége

6.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Munkanélküli nők elhelyezkedésének segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A tartós munkanélküli nők elhelyezkedését segítő programokkal a munkanélküliség csökken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Képzési programok elérése érdekében az információhoz való hozzájutás segítése
Résztvevők és felelős	Családgondozó Gödöllői Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége
Partnerek	Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	2021. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elhelyezkedő álláskereső nők száma Képzésben eredményesen részt vevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, forráshiány
Szükséges erőforrások	Pénzügy, humán erőforrás

Idősek esélyegyenlősége

7.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Nappali ellátás biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egyedül élő idős emberek magányosak, segítségre szorulnak
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősek nappali ellátásának biztosítása helyben
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Nappali ellátás létrejöttét támogató intézkedések
Résztvevők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Kistérségi Gondozási Központ Vezetője
Határidő(k) pontokba szedve	2024. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Új intézmény jön létre
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, érdektelenség
Szükséges erőforrások	Anyagi, humán erőforrás

8.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Házi segítségnyújtást igénylőknek a szolgáltatás biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A jelenleginél több idős ember igényelne házi segítségnyújtást
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Házi segítségnyújtást biztosító további gondozó alkalmazása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés Megoldási javaslat megtétele
Résztvevők és felelős	Kistérségi Gondozási Központ Vezetője
Partnerek	Igénylők
Határidő(k) pontokba szedve	2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Házi segítségnyújtást igénybe vevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Anyagi, humán erőforrás

9.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Kis busz vásárlása, üzemeltetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idős embereknel a közlekedés nehézségekbe ütközik
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idős emberek közlekedési problémáinak megoldása. Rendezvények, színház látogatása, egészségügyi intézményekbe, hatvani kórházba történő szállítás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kis busz megvásárlása, üzemeltetése
Résztevéők és felelős	Képviselő-testület
Partnerek	Polgármester
Határidő(k) pontokba szedve	2024. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kis buszt igénybe vevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi forrás, pályázat nem áll rendelkezésre
Szükséges erőforrások	Anyagi, humán erőforrás

Fogyatékkal élők esélyegyenlősége

10.sz. intézkedés

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Több középületben nem megoldott az akadálymentesítés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Akadálymentes közlekedés biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Akadálymentesítés elvégzése
Résztvevők és felelős	Középületek vezetői
Partnerek	Képviselő-testület Polgármester
Határidő(k) pontokba szedve	2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített középületek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, érdektelenség
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzelelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Adósságállomány csökkentése	Lakossági adósságállomány fennállása	A lakosság eladósodásának megakadályozása, csökkentése		Életvezetési tanácsadás, egyénre szabott segítségnyújtás	Családgondozó	2021.12.31.	Az eladósodás miatt bajba került családok száma csökken	Humán erőforrás	
2	Munka az időseknek	Az idősek nehezebben jutnak munkához koruk miatt	Idősek elhelyezkedését célzó intézkedések		Álláskeresési tanácsadás	Családgondozó	2021.12.31.	Elhelyezkedett munkavállalók száma	Anyagi és humán erőforrás	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Civil kialakítása ház	Kamasz gyerekek nem tudnak biztonságos, védett helyen szórakozni	Az ifjúság igényeinek megfelelő szolgálat, szabadidős tevékenységek szervezése		Civil ház kialakítása, ahol programok, szórakozási lehetőségek valósulhatnak meg	Képviselő-testület	2024.12.31.	Programokba bevont személyek száma, Szabadidős programok száma	Anyagi és humán erőforrás	
2	Hatvan felé buszjárat	Hatvan felé csak állással tudnak közlekedni a tanuló gyermekek	Buszjárat indítása Hatvan irányába, mely nagyon megkönnyítené a tanuló iskolába járását		VOLÁNBUSZ megkeresése a járat indításával kapcsolatban	Polgármester	2020.12.31.	Hatvanban tanuló diákok száma	Pénzügyi, humán	

3	Gyermekek biztonságos közlekedése	Alsó tagozatos iskolában veszélyes a főúton átmenni a gyerekeknek	A kis gyermekek balesetmentes, biztonságos közlekedése	Reggeli órákban az úticsten történet alkalmában segítség megszervezése	Iskola igazgatója, pedagógusok, gyermekvédelmi felelős	2020.09.30.	A biztonságos közlekedés megvalósításában részt vevők száma	Humán erőforrás	
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Munkanélküli nők elhelyezkedésének segítése	A tartós munkanélküli-ség aránya a nők esetében magasabb	A tartós munkanélküli nők elhelyezkedését segítő programokkal a munkanélküli-ség csökken	Képzési programok elérése az információhoz való hozzáfutás segítése	Család gondozó, Gondnői Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendelése	2021.12.31.	Elhelyezkedő álláskereső nők száma Képzésben eredményesen részt vevők száma	Pénzügyi, humán erőforrás	
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	Nappali ellátás biztosítása	Egyedül élő emberek magányosak, segítségre szorulnak	Idősek nappali ellátásának biztosítása helyben	Nappali ellátás létrejöttét támogató intézkedések	Képviselő-testület	2024.12.31.	Új intézmény jön létre	Anyagi, humán erőforrás	
2	Házi segítségnyújtást igénylőknek a szolgáltatás biztosítása	A jelenleginél több időse ember igényelne házi segítségnyújtást	Házi segítségnyújtást biztosító további gondozó alkalmazása	Igényfelmérés, megoldási javaslat megtevése	Kistérségi Gondozási Központ Vezetője	2020.12.31.	Házi segítségnyújtást igénybe vevők száma	Anyagi, humán erőforrás	
3	Kis busz vásárlása, üzemeltetése	Idős embereknek a közlekedés nehézségeibe ütközik	Idős emberek közlekedési problémáinak megoldása. Rendezvények, színház látogatása, egészségügyi intézményekbe, hatvani kórházba történő szállítás	Kis busz megvásárlása, üzemeltetése	Képviselő-testület	2024.12.31.	Kis buszt igénybe vevők száma	Anyagi, humán erőforrás	

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Akadálymentesítés biztosítása	Több középületben nem megoldott az akadálymentesí- tés	Akadálymentes közlekedés biztosítása		Akadálymentesí- tés elvégzése	Középületek vezetői	2023.12.31.	Akadálymentesí- tett középületek száma	Anyagi erőforrás

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

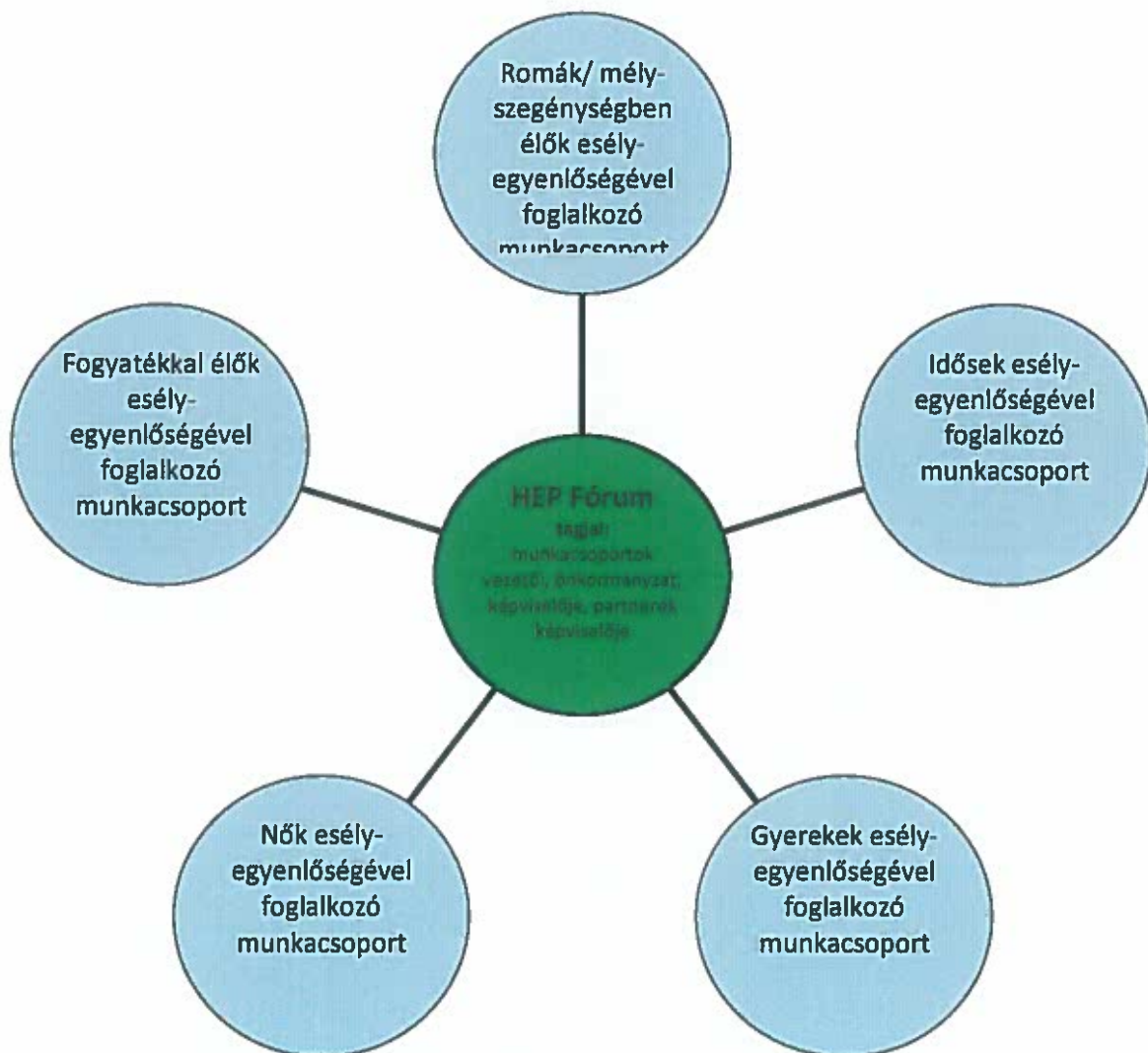
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a helyi esélyegyenlőségi programot elkészítő, illetve a felülvizsgálatokat elvégző köztisztviselő felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétfévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

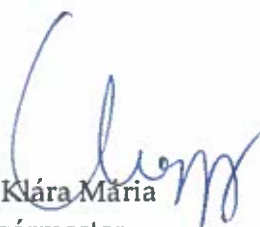
I. Kartal Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Kartal Nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 146/2019. (XII. 16.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Kartal, 2019. december 16.

Oláh Klára Mária
polgármester

Kartal Nagyközség Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.